

Budget för 2025

med plan för 2026-2030

Budget för 2025 med plan för 2026–2030

Budgeten är kommunens övergripande styrdokument och det främsta verktyget för planering och styrning av kommunens verksamhet. I budgeten kan du läsa om hur kommunen använder dina skattepengar och vad den kommunala verksamheten ska arbeta med de närmaste åren. Inledningsvis ges en översiktlig bild av faktorer som påverkar kommunens planering och budget för kommande år. Här anges även den politiska inriktningen genom kommunövergripande mål, strategiska utvecklingsuppdrag till nämnderna och prioriterade styrdokument. Avsnittet ”budgetramar för åren 2025–2030 samt finansiering” innehåller nämndernas budgetramar både för drift av respektive års verksamhet och investeringar samt hur dessa förändras och medskick till förändringarna.

Kommunens övergripande styrning, roller och ansvar beskrivs mer utförligt i reglemente för Linköpings kommun som finns på linkoping.se

Innehåll

Tillsammans för trygghet och välfärd	3
Ett tryggt Linköping skapar vi tillsammans	5
Ett tryggt Linköping med hållbar samhällsutveckling	6
Tidiga insatser för bättre studieresultat	7
Trygghet och omsorg för Linköpingsborna	8
Sammanfattning	9
Linköpings styrning och uppföljning	11
Förutsättningar för budgetarbete	12
Demografiska förutsättningar	13
God ekonomisk hushållning och ekonomiska förutsättningar	16
Personalförutsättningar	29
Mål och inriktning	31
Kommunövergripande mål	31
Strategiska utvecklingsområden	34
Strategiska utvecklingsuppdrag	40
Prioriterade styrdokument	41
Budgetramar för åren 2025–2030 samt finansiering	42
Skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning	43
Finansnetto	44
Pensionsenheten	45
Intern finansiering	46
Nämndernas budgetramar	47
Investeringar och exploatering	53
Resultaträkning för budget 2025 med plan 2026–2030	55
Budgetramar för nämnderna 2025 med plan 2026–2030	56
Investeringsramar för budget 2025 med plan 2026–2030	59
Bilaga 1: Kommunstyrelsens indikatorer för uppföljning av kommunens resultat och utveckling	60
Bilaga 2: Nämndmål i målområde Medarbetare	61

Tillsammans för trygghet och välfärd

Linköping är en fantastisk stad. Här finns alla förutsättningar att leva ett gott liv: öppenhet, nyfikenhet och frihet. Här står kunskap och innovation i centrum. Med Linköpings universitet och ett framgångsrikt näringsliv är vi en huvudaktör inom teknik och vetenskap. Linköping är också en plats där gemenskap och välfärd står i centrum. Ett brett utbud av kulturella evenemang, idrottsaktiviteter och sociala mötesplatser bidrar till en levande och inkluderande stad. Linköpingsborna präglas av en stark sammanhållning och en vilja att tillsammans forma en bättre framtid för alla.

Men vår stad har också problem. Gängkriminalitet och våld sprider oro och rädsla i bostadsområden och sprängningar hotar tryggheten för vanliga Linköpingsbor. De senaste åren har utsatt vår kommun för prövningar. Men det är i svåra tider som vi behöver kliva fram och ta ansvar.

Det här är den tredje budgeten som Socialdemokraterna och Moderaterna lägger fram tillsammans. Det är en offensiv budget i en tid som kräver handling. Tack vare att vi under de senaste åren tagit svåra – men nödvändiga – beslut har vi nu möjlighet att göra nödvändiga satsningar för att stärka välfärden. Ekonomiskt ansvarstagande ger oss idag möjligheter som få andra kommuner i Sverige har. I takt med att Linköpings kommun fortsätter att växa och utvecklas, står vi inför nya utmaningar och möjligheter som kräver planering och genomtänkta beslut.

Budgeten för det kommande året är framtagen med en tydlig vision om att skapa ett hållbart, inkluderande och livskraftigt Linköping där alla invånare har möjlighet att trivas och utvecklas. Denna budget speglar våra gemensamma ambitioner och prioriteringar och lägger grunden för en fortsatt positiv utveckling av vår kommun.

Trygghet är en grundläggande förutsättning för livskvalitet. En central del i vårt trygghetsarbete är att förebygga brott och otrygghet genom tidig intervention och samverkan. Linköpings kommun arbetar tätt tillsammans med polisen och andra relevanta myndigheter för att effektivt kunna hantera och förebygga kriminalitet. Genom att använda oss av modern teknik som bevakningskameror och belysning i offentliga miljöer, samt genom att säkerställa att dessa områden är väl underhållna, kan vi minska risken för brott och öka känslan av trygghet.

Den höga inflationen och ökade kostnader har inneburit en ansträngd situation för skolor, förskolor, socialtjänst och omsorgsverksamhet. Kommande år kommer vara tuffa, men vi ser förhoppningsvis ljusningen när inflationen nu sjunkit. I vår budget fortsätter vi att prioritera välfärdens första linje. Personalen är Linköpings kommuns viktigaste resurs. Arbetsmiljön behöver förbättras för att skapa goda förutsättningar för förskolepersonal, lärare, undersköterskor och alla andra välfärdsarbetare att göra ett bra jobb.

Det är i förskolan som våra barns utbildningsresa börjar. Medarbetarnas insatser väcker barnens intresse att lära och utvecklas. I skolan lär sig våra barn för livet och rustas för framtiden. Vår välfärd ska finnas där för Linköpingsborna. Vår övertygelse grundar sig i att alla ska bidra till och ta del av välfärden på lika villkor. Det krävs en ansvarsfull ekonomisk politik för att säkra morgondagens välfärd. En långsiktigt hållbar ekonomi skapar goda förutsättningar för jobb och tillväxt och lägger grunden för investeringar i vår gemensamma välfärd.

Linköping är en segregerad stad. Sverige hade under lång tid en stor migration, samtidigt som integrationen inte var tillräckligt bra. Vi är inte ensamma om att vara en segregerad stad, problemen är minst lika stora i andra större städer. Det är dock ingen tröst när vi ser hur barn som bor i segregerade områden redan från början har ett sämre utgångsläge. Vi har stadsdelar där för få pratar svenska och går till jobbet. Det är en situation som utnyttjas hänsynslöst av de kriminella gängerna där barn och unga dras in i våldet. Så ska det inte vara. Därför kommer vi fortsätta satsa på trygghetsåtgärder, arbetsmarknadsinsatser och andra åtgärder för att minska segregationen.

Linköpings kommun är sedan länge starkt engagerad i miljö- och klimatarbetet och tack vare kloka politiska styren under många år har detta alltid prioriterats. Linköping har ambitiösa mål och vi arbetar ständigt för att nå dessa och främja en hållbar utveckling. För att vi ska nå dit behövs samarbete. Vi kommer aldrig lyckas om vi inte samarbetar med näringslivet och andra aktörer – och framförallt be-

höver vi ha med oss Linköpingsborna! Linköpingsinitiativet är ett viktigt verktyg där samarbete och lärande av varandra står i fokus. Det bidrar till Linköpings framgång och gör oss till en kommun som andra vill lära av.

Vi står för ett ansvarsfullt ledarskap för Linköping – i både medgång och motvind. Linköpings utmaningar möter vi tillsammans och vi axlar ansvaret för att göra Linköping till en bättre kommun.

Kristina Edlund

Gruppledare Socialdemokraterna

Niklas Borg

Gruppledare Moderaterna

Ett tryggt Linköping skapar vi tillsammans

Skjutningar, upplopp och sprängningar. Allt för många gånger har vi vaknat upp till nyheter som dessa som skakat om vår stad. Den grova brottsligheten undergräver tryggheten och den unika tillit vi svenskar har till varandra. Kriminella gäng sprider oro i hela bostadsområden med skjutningar och narkotikaförsäljning på öppen gata. Vi har sett hur barn och ungdomar utsatts för förnedringsrån och våld, ofta av andra unga. Det är inte värdigt Linköping och Sverige. Kampen mot kriminaliteten ska vara kompromisslös. Samhällets fulla kraft ska mobiliseras för att trycka tillbaka de kriminella, kapa återväxten in i kriminaliteten och öka tryggheten.

De senaste årens samhällsutveckling har prövat medborgarnas tillit till samhället. Socialdemokraterna och Moderaterna tog 2022 över styret i Linköping med den uttalade ambitionen att göra det som krävs i kommunen för att vända utvecklingen. Kommunen kan inte göra allt på egen hand. Vi behöver arbeta tillsammans med stat, myndigheter, näringsliv och civilsamhälle. Trots att våldsdåd fortfarande sker i vår kommun har mycket gjorts för att framtidens Linköping ska vara en tryggare kommun.

2018 införde Linköpings kommun trygghetsvaktare. Sedan dess har arbetet utvecklats och nu finns kommunala ordningsvakter i fyra delar av kommunen. Det har varit en lyckad satsning och nu utökar vi resurserna för ordningsvakterna. Vi vill se ordningsvakter i flera delar av kommunen och vi fortsätter jobba tillsammans med Polisen för att få upp kameror i vår stad. Samtidigt prioriteras det förebyggande arbetet för en bättre framtid. Vi vill att Linköping ska vara en kommun där trygghet råder och där tilliten mellan människor är stor.

Arbetet med att förhindra välfärdsbrott och missbruk av skattemedel fortsätter. Insatserna för att minska bidragsbrottsligheten har visat sig vara nödvändiga även i Linköping, där kommunens satsning har gett positiva resultat. Detta har blivit en permanent del av kommunens verksamhet och utvecklas vidare för att vi ska upptäcka. Vi skärper också uppföljningen av de företag som jobbar på uppdrag av kommunen, för att minska risken för oseriösa aktörer. Vi kan aldrig acceptera att skattemedel missbrukas och hamnar hos kriminella. På detta sätt kan vi också försvåra för kriminella gäng som sprider otrygghet i vår kommun.

För att Linköping ska kunna utvecklas är det nödvändigt med ett livskraftigt näringsliv. Det kräver ett bra företagsklimat, och vi kommer att fortsätta arbeta för att det ska vara enkelt att starta, driva och utveckla företag i Linköping. Kommuner med framgångsrika företag har lägre arbetslöshet, högre tillväxt och bättre förutsättningar att finansiera skola, omsorg och sjukvård. Även om konjunkturläget påverkar företagen avsevärt, kan vi som kommun bidra till att mildra effekterna av en lågkonjunktur.

Många beslut kan fattas för att skapa ett gott näringslivsklimat i en kommun, men det spelar stor roll vad man som politiker har för grundläggande syn på företagare och på företagande. Vi är och fortsätter vara en politisk ledning med engagemang för företagarens vardag, både i medgång och motgång.

Sammanfattningsvis ser vi med optimism på Linköpings framtid. Genom att satsa på trygghet, hållbarhet och gemenskap bygger vi en kommun som är redo att möta framtidens utmaningar och möjligheter. Tillsammans skapar vi ett Linköping där varje invånare kan känna hopp för framtiden.

Kristina Edlund (S)

Kommunstyrelsens ordförande

Niklas Borg (M)

Kommunstyrelsens förste vice ordförande

Ett tryggt Linköping med hållbar samhällsutveckling

Linköping är en stark kommun och håller tempot uppe, även om konjunkturen fortfarande är svår och de ekonomiska utmaningarna stora. Tryggheten, att bekämpa välfärdsbrott och organiserad brottslighet och att visa ledarskap för att vilja, kunna och våga investera även i lågkonjunktur är fortsatt prioriterat.

Det händer mycket i Linköping - nu och i framtiden. Både inom miljö- och klimatarbetet och för de många och stora stadsutvecklingsprojekt som är på gång och kommer, så krävs mycket och hårt arbete. Det är något som kommunen inte kan och ska göra själv - att bygga Linköping och jobba för våra miljö- och klimatmål är något vi måste göra tillsammans. Alla medborgare och företag är en del av hur vi skapar framtidens Linköping.

Med informationskampanjen Grävköping - Framtidsstaden Linköping - börjar nu en otrolig resa framåt för hela den stadsomvandling som kommer med Ostlänken och en ny station. Detta är det största projekt som hänt i Linköpings historia! Det är en unik och viktig resa för framtiden. Med detta följer ett stort ansvar. Hur vi som kommun arbetar med information och kommunikation - inom kommunen, gentemot medborgare och företag är helt avgörande för en bra dialog, bättre företagsklimat och för genomförande och utkomst för Linköpings utveckling.

Behovet av verksamhetsmark är fortsatt stort och arbetet intensifieras nu både genom arbetet med Distorp men också för att utveckla redan befintliga verksamhetsområden i kommunen. Samtidigt så undantas redan utpekad värdefull åkermark från exploatering.

Arbetet för miljö- och klimatinsatser håller fortsatt högt tempo. Här kan all kommunal verksamhet inklusive kommunala bolag bidra väldigt mycket. Stort fokus framåt läggs på smartare och bättre transporter, bättre fungerande trafikplanering för alla trafikslag och ny teknik för att underlätta för människor i vardagen. Arbetet för att förvalta kommunens egen mark utifrån biologisk mångfald och för rekreationsmöjligheter fortgår även det. Insatserna för att så in blommande växter för pollinerande insekter som bin och humlor utökas ytterligare.

Vi kan vara stolta över Linköping och alla som bidrar till att utveckla vår kommun - medborgare, företag och medarbetare inom kommunen. Alla behövs i resan framåt och med alla stora projekt som kommer under de kommande decennierna så ställer det krav på god kompetensförsörjning. Genom att se över villkor i större upphandlingar läggs fokus på att tidigare och bättre kunna knyta gymnasieelever till konkreta möjligheter att delta i exempelvis bygg-, anläggnings- och entreprenadprojekt. På så sätt knyter vi ihop utbildning och arbetsliv ännu mer och ger unga människor en kortare startsträcka till jobb och egenförsörjning.

Stefan Erikson (M)

Kommunalråd med ansvar för samhällsplanering

Tidiga insatser för bättre studieresultat

Fokus på kunskap och studiero är centralt för att ge alla elever möjlighet att nå kunskapsmålen.

Hög inflation med höjda kostnader som följd tillsammans med minskade elevgrupper har pressat Linköpings förskolor och skolor. Läget är inte unikt för Linköping. Utvecklingen är densamma i många kommuner runt om i Sverige. I Linköping har vi varit ekonomiskt ansvarsfulla vilket gör att vi har en budget i balans. Det har inte varit ett lätt arbete, men det ger oss nu möjlighet att tillföra nya resurser till förskola och skola!

Alla barn i Linköping ska kunna gå i en förskola med hög kvalitet. Det ger bättre förutsättningar till god läsförmåga, högre studieresultat och social utveckling. En välfungerande förskola är viktig för ett jämställt och jämlikt samhälle och spelar en väsentlig roll för att familjer ska få en fungerande vardag.

Men de senaste åren har varit tuffa för flera förskolor. Minskade barnkullar har lett till att flera förskolor stängts. Det har inte varit lätta beslut, men nödvändigt för att minska lokalkostnaderna i förskolan. Samtidigt ser vi att läget är tufft på flera förskolor. Särskilt utmanande är situationen i de områden med barn som har två heltidsarbetande föräldrar. Därför tillför vi nu pengar till förskolan för att höja grundbemanningen. Förskolepersonalen behöver bättre villkor och ska ges rätt verktyg för att kunna utföra sitt arbete. Med en högre grundbemanning vill vi förbättra arbetsmiljön och höja kvaliteten för våra barn.

Förskolan ska vara kompensatorisk, särskilt avseende språkutveckling. Vi får inte misslyckas med att lära barn bra svenska under förskoletiden. Idag - mer än någonsin - behöver personalen i förskolan kunna svenska. Så är tyvärr inte fallet idag, under 2024 har vi genomfört ett pilotprojekt om språkkrav som nu införs i hela förskolan. Det innebär att vi höjer kraven på svenska för nyanställda, erbjuder utbildning för personer som ligger nära kraven och sätter in utbildningsinsatser för redan anställd personal som behöver förbättra svenskan.

Linköpings skolor ska vara trygga och elever ska ha en skolmiljö som präglas av lugn och studiero. Alla barn och unga ska uppmuntras och utmanas för att nå sin fulla potential och maximera lärandet. Klassrummet är dock en miljö som inte passar alla elever. Vi ser hur behovet av extra stöd är stort och efterfrågan på platser inom resursskolor, särskilda undervisningsgrupper och tillfälliga grupper med fokus på trygghet är stort. Genom en större satsning för elever med särskilda behov förbättras deras möjlighet att klara skolan. Samtidigt som studieron för övriga elever ökar när klassrummet blir en lugnare miljö.

Även inom gymnasiet behövs ett ökat stöd till elever för att få fler att klara gymnasieskolan. Vi ser att antalet elever på introduktionsprogrammet ökar. Det innebär att vi behöver utöka stödinsatser för att ge alla chansen att senare studera på ett nationellt gymnasieprogram eller gå vidare till arbete.

Linköping har ett brett kultur- och fritidsliv. Under 2025 kommer ungdomsverksamheten i Linköping förnyas och förbättras. Med en mer öppen verksamhet och plats för unga att mötas och umgås vill vi att fler ska lockas till verksamheten och att fler unga ska få en meningsfull fritid. Arbetet med att förbättra idrottsanläggningar runt om i Linköpings kommun fortsätter. Att barn och unga rör på sig och hittar glädjen i rörelse är viktigt för framtiden.

Elias Aguirre (S)

Kommunalråd med ansvar för utbildning, kultur och fritid

Trygghet och omsorg för Linköpingsborna

Omsorgen som ges inom Linköping ska hålla en hög kvalitet. Oavsett om du har en funktionsnedsättning, drabbas av ohälsa eller behöver stöd på ålderns höst så ska du kunna känna dig trygg i att omsorgen finns där för dig.

Det är en tuff situation i samhället just nu, vi har färre i arbetsför ålder än vad vi skulle behöva ha. Konsekvensen av det blir att färre ska sörja för fler. Det är en stor utmaning framåt inom omsorgen, där vi tidigare har varit vana vid att göra allt fysiskt själva behöver vi nu förlita oss på olika digitala verktyg och stöd. Samtidigt som vi också behöver ha en beredskap för om dessa verktyg slås ut i händelse av någon kris.

Samhällsutvecklingen ställer också andra krav på oss. Våra sociala insatser måste vara flexibla nog för att kunna möta de invånare som har störst behov av hjälp och stöd. Mer insatser på hemmaplan istället för att flytta till olika boenden på annan ort. Människors behov av insatser förändras både i omfattning och form. Det ställer krav på oss att orka utvecklas och testa nya metoder. Samtidigt behöver vi vara ödmjuka nog att ändra på det som inte fungerar eller ger tillräckliga resultat.

Under 2025 ska vår handläggning av serveringstillstånd fortsatt hålla minst lika hög kvalitet, vi är bland de bästa i landet. Vi ska också fokusera på att verkställa beslut och korta köerna till olika boenden, oavsett om det rör äldre, LSS eller socialpsykiatri. Genom att fortsätta ställa om äldreboenden, arbeta med flyttkedjor inom LSS och socialpsykiatri kommer fler invånare kunna få den hjälp som de behöver. Därtill kommer arbetet med våra nya äldreboenden fortsätta med målet att stå klara under slutet av 2026 och början av 2027. Vi kommer också bygga ut nära socialtjänst så att invånare i fler områden upplever att vi finns närvarande och tillgängliga och vi kommer fortsätta utveckla arbetet med att kunna erbjuda fler gode män till dem som behöver det.

Linköping är en fin och välmående stad, men även i Linköping finns det personer som behöver olika former av hjälp- och stödinsatser. För dessa personer ska omsorgen i Linköping vara en trygg famn, som alltid finns där när behov uppstår men som också ställer krav på att varje person har ett eget ansvar för hur deras liv ska utformas. Våra omsorgsinsatser kan göra skillnad men förutsätter att individer är villiga till förändring.

Annika Krutzén (M)

Kommunalråd med ansvar för välfärd och socialpolitik

Sammanfattning

Mål och inriktning

Den årliga planeringsprocessen i Linköpings kommun beskrivs i kommunens styr- och ledningssystem som utgör ett ramverk för kommunens planerings- och uppföljningsarbete. I planeringsprocessen sätter kommunfullmäktige den övergripande inriktningen genom att fastställa majoritetens politiska program och kommunens budget. Linköpings kommuns politiska styrdokument styr också den kommunala verksamheten genom program och handlingsplaner samt policys och riktlinjer samt tillämpningsanvisningar. Styrdokumentet kan rikta sig till samtliga nämnder eller ett urval av dessa. Utifrån politiska styrdokument, inriktningen i kommunens budget och övrigt gällande förutsättningar ansvarar nämnderna i sin tur för att driva en ändamålsenlig och effektiv verksamhet inom sina respektive uppdrag.

Demografiförändringar och fortsatta utmaningar inom kompetensförsörjningsområdet är tuffa utmaningar för Linköpings kommun att möta. Detta samtidigt som det finns stora investeringsbehov och kommunens långsiktiga ekonomiska förutsättningar behöver bibehållas för en långsiktigt hållbar ekonomi. I budget för 2025 med plan för 2026–2030 finns tio kommunövergripande mål. Nio strategiska utvecklingsområden har pekats ut som särskilt angelägna för kommunen att adressera. Kopplat till de kommunövergripande målen och de strategiska utvecklingsområdena ges fyra strategiska utvecklingsuppdrag till nämnderna. I budgeten anges också sex politiska styrdokument som är särskilt prioriterade för budgetperioden.

Ekonomi

Det ekonomiska underlaget till budget för 2025 med plan för 2026–2030 utgår från den plan för kommunens samlade ekonomi samt budgetramar för nämnderna som kommunfullmäktige fastställde den 13 juni 2023 när de beslutade om budget för 2024 med plan för 2025–2029. Budgeten har beräknats utifrån befolkningsprognosen som behandlades av kommunstyrelsen våren 2024.

- Linköpings kommun beräknas under 2025 omsätta cirka 13 miljarder kronor.
- Skattesatsen är 20,20 procent för åren 2025–2030, vilket är oförändrad nivå jämfört med 2024.
- Enligt kommunallagen ska budgeten upprättas så att intäkterna överstiger kostnaderna. I budgeten för år 2025 med plan för 2026–2030 är resultatet positivt för samtliga år. I budgeten finns inga ofördelade kostnadsreduceringar.
- För 2025 budgeteras med en investeringsram på 803 mnkr.

Förenklad resultaträkning, mnkr

	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029	Plan 2030
Nämndernas nettorammar	-11 322	-11 479	-11 511	-11 541	-11 594	-11 659
Pensionsenheten exkl. finansiella poster	-101	-101	-101	-101	-101	-101
Intern finansiering	104	-171	-513	-868	-1 237	-1 621
Skatteintäkter, utjämning, generella statsbidrag	10 962	11 367	11 791	12 248	12 637	13 108
Finansnetto	453	462	448	431	420	406
Budgeterat resultat	96	78	115	170	125	134

Sveriges kommuner och regioners (SKR) prognoser innebär förbättrade skatteintäkter med 55 mnkr jämfört med den plan för 2025 som fullmäktige fastställde 13 juni 2023. SKR beräknar i prognosen att lönerna ökar med 3,5 procent och priserna med 1,6 procent. Nämndernas budgetramar för 2025 räknas upp utifrån SKR:s prognos.

Finansnetto för 2025 är budgeterat till plus 453 mnkr vilket motsvarar 97 öre på skatten. Den största intäktsposten är utdelning från Stadshus AB med 415 mnkr. Intäkter från placeringar utgör 164 mnkr.

Nämndernas budgetramar har i budgetunderlaget för år 2025 sammantaget ökat med 4,9 procent jämfört med budget 2024. I budget förändras nämndernas ramar 2025 jämfört med den plan som kommunfullmäktige fastställde den 13 juni 2023 enligt nedan:

- Budgetramarna räknas upp med 253 mnkr till 2025 års pris- och lönenivå.
- Justering för riksdagsbeslut som påverkar kommunens verksamhet med den kompensation som kommunen får enligt finansieringsprincipen, för 2025 är det en nettosänkning med 6 mnkr.
- Vård- och äldreomsorgsnämndens, barn- och ungdomsnämndens samt bildningsnämndens ramar har justerats för demografiska förändringar.
- Förändringar utifrån politiska beslut och avtal efter att kommunfullmäktige beslutade om planen den 13 juni 2023, tillsammans med politiska satsningar, uppgår för år 2025 till 217 mnkr.

Inför 2025 genomförs satsningar inom ett flertal områden, där de största posterna består av 35 mnkr till ökad bemanning inom förskola, 15 mnkr till elever inom grundskolan med särskilt behov och 30 mnkr till förstärkt grundbemanning inom äldreomsorg. Inom social- och omsorgsnämndens verksamheter avsätts totalt 50 mnkr till bland annat fortsatta satsningar på brottsförebyggande arbete bland ungdomar, två nya gruppboheter samt stärkt bemanning och nära socialtjänst.

Utöver detta avsätts resurser till bland annat ökad IT-säkerhet, Ostlänken, bostadsanpassningsbidrag, färdtjänst och för bättre språkutveckling inom förskolan. Satsningar sker även inom SFI, yrkesutbildning och för introduktionsprogrammet inom gymnasieskolan. De geografiska utskotten förstärks, klimatanslag införs och medel avsätts till upphandling reserverad för idéburna organisationer av öppen verksamhet för de som behöver stöd som ej omfattas av LSS eller arbetsmarknadsåtgärder.

Personal

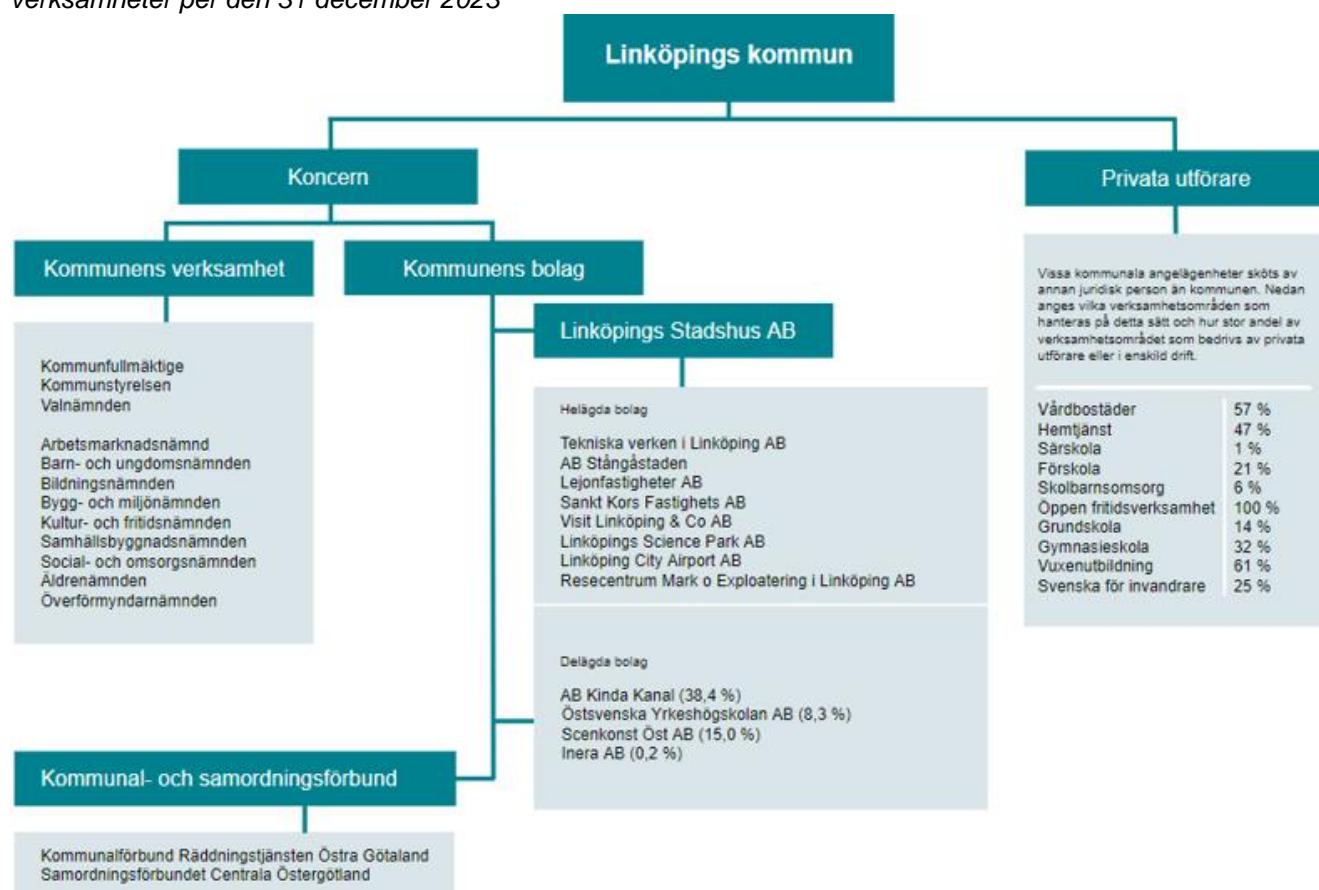
Den 31 december 2023 hade Linköpings kommun 10 259 medarbetare. Sjukfrånvaron och andelen externa avgångar har minskat men ligger fortsatt högt jämfört med åren före pandemin. Andelen medarbetare som arbetar heltid har fortsatt att öka medan andelen arbetade timmar med timlön har minskat. Linköpings kommun ser fortsatta utmaningar att rekrytera medarbetare med rätt kvalifikationer till flera viktiga välfärdsyrken, framför allt inom äldreomsorgen.

Linköpings styrning och uppföljning

Kommunallagen reglerar formerna för den kommunala demokratin. Olika verksamheter i kommuner som skola, äldreomsorg och socialtjänst, regleras genom olika speciallagar. Den kommunala självstyrelsen är inskriven i grundlagen (regeringsformen). Kommunal självstyrelse innebär att det ska finnas en självständig och, inom vissa ramar, fri bestämmanderätt för kommuner. Kommunernas högsta beslutande organ är kommunfullmäktige. Kommunstyrelsen är kommunens ledande politiska organ med uppdrag att samordna planeringen och uppföljningen av hela den kommunala verksamheten. Kommunstyrelsen leder, samordnar och har uppsikt över kommunkoncernen.

För att styra verksamheten och genomföra sin politik beslutar kommunfullmäktige om prioriteringar för nämnder och bolag. Nämnderna och bolagen ansvarar i sin tur för att driva en effektiv verksamhet inom sina respektive uppdrag utifrån lagstiftning, reglemente för Linköpings kommun, politiska styrdokument, budget, bolagsordningar, ägardirektiv och ekonomiska förutsättningar. Kommunkoncernens styrning finns beskriven i kommunens reglemente.

Figuren nedan illustrerar de verksamheter som ingår i Linköpings kommuns samlade kommunala verksamheter per den 31 december 2023

Information om Linköpings kommuns reglemente och styrdokument finns på linkoping.se. I reglementet finns mer information om kommunens modell för mål- och verksamhetsstyrning.

Förutsättningar för budgetarbete

Till en god ekonomisk hushållning hör att ha en beredskap att möta framtida utmaningar genom att i god tid inför förväntade förändringar vidta nödvändiga åtgärder och insatser i stället för insatser i efterskott. Kommunen har en bra ekonomi med goda resultat under många år och kommunen har en låg skattesats. Kommunen har även en stark balansräkning och både kommunens och kommunkoncernens soliditet är hög i jämförelse med andra kommuner, men det finns tydliga utmaningar på såväl kort som lång sikt.

En av kommunens största långsiktiga utmaningar är att hantera den förändrade befolkningsutvecklingen. Framförallt är det i de yngre åldersgrupperna som befolkningen minskar i prognoserna framåt, detta samtidigt som åldersgruppen 80 år eller äldre förväntas öka. Färre barn innebär färre elever samtidigt som fler äldre innebär ett ökat behov inom främst äldreomsorgen. De demografiska förändringarna berör stora delar av kommunens verksamheter som behöver långsiktigt planera för denna omställning. Samtliga nämnder behöver därför identifiera långsiktiga konsekvenser samt planer för att hantera dessa. Att nämnderna ska hålla tilldelade ekonomiska ramar är självklart och en nödvändighet för att Linköpings kommun ska klara välfärdsuppdraget i kombination med en ekonomi i balans. För att nå dit är det lika självklart att nämnder arbetar systematiskt med planering, uppföljning och analys av både verksamhet och ekonomi. I det arbetet är befolkningsprognosen, som utgör en grund för att bedöma behoven, ett av kommunens viktigaste verktyg.

Vid jämförelser av Linköpings kommuns verksamhet i relation till andra kommuner kan det konstateras att Linköping är effektiv inom flera områden men har, i jämförelse med andra, en låg produktivitet och effektivitet inom främst ekonomiskt bistånd. Detta på grund av en i jämförelsevis hög nettokostnad och en hög andel vuxna biståndsmottagare med långvarigt ekonomiskt bistånd. Inom individ- och familjeomsorg har kommunen fortsatt långa handläggningstider inom vissa områden vilket medför att alla utredningar inte sker inom lagstadgad tidsgräns. Inom utbildning har Linköping en relativt hög kostnad för förskola samtidigt som kvalitén är jämförelsevis låg när hänsyn tas till kommunens strukturella förutsättningar. Utifrån kommunens strukturella förutsättningar borde fler elever i årskurs nio uppnå kunskapskraven i alla ämnen, fler elever borde bli behöriga till yrkesprogram och elevernas meritvärde borde vara högre. Särskilt med hänsyn till kommunens kostnader inom området. Inom äldreomsorgen har kommunen en förhållandevis hög effektivitet i jämförelse med andra kommuner. Det beror främst på kommunens nettokostnad och nettokostnadsavvikelsen på -10 procent.

Kommunen har de senaste åren ökade investeringsnivåer, vilket beräknas ligga på den högre nivån framöver. Kostnadsbilden för nya projekt ökar vilket kommer kräva prioriteringar både mellan objekt, omfattningen av dem, men också när i tiden olika investeringar kan ske.

För att den, i relation till andra kommuners, positiva ekonomiska situationen ska kunna behållas är det av stor vikt med en god kostnadskontroll och hög budgetdisciplin. För att möta framtida utmaningar krävs långsiktig planering, effektivisering och prioritering mellan verksamheter för att fortsättningsvis ha en ekonomi i balans. Vid konflikt mellan mål och medel gäller medlen. Det innebär att tillgång till ekonomiska och andra resurser sätter gräns för måluppfyllelsen och verksamhetens inriktning och omfattning.

Demografiska förutsättningar

Skatteprognosen har beräknats utifrån befolkningsprognosen som togs fram under våren 2024. Nämnderna använder i sitt arbete med internbudget samma befolkningsprognos för sina beräkningar. Det innebär att kommunens kostnader och intäkter är beräknade utifrån samma befolkningsprognos.

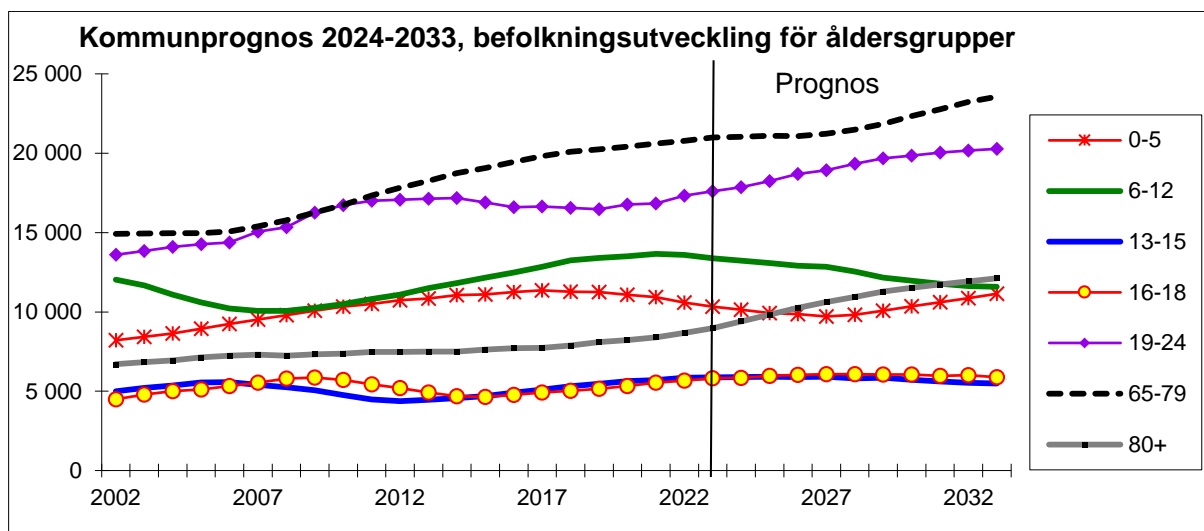
Skatteintäkterna beräknas utifrån befolkningen den 1 november året innan respektive budgetår. Kostnadsutjämningen mellan Sveriges kommuner beräknas utifrån antalet invånare i olika åldersgrupper den 1 januari respektive år.

Prognos över antal invånare per den 1 januari respektive år

	2024	2025	2026	2027	2028	2028	2030
Totalt	167 404	168 350	169 513	170 649	171 849	173 184	174 601
1–5 år	8 793	8 545	8 311	8 187	8 009	8 095	8 268
6–12 år	13 386	13 240	13 093	12 920	12 853	12 554	12 163
6 år	1 786	1 811	1 835	1 740	1 839	1 605	1 545
7–15 år	17 484	17 331	17 174	17 079	16 922	16 770	16 466
16–18 år	5 813	5 840	5 975	6 026	6 067	6 073	6 053
65–79 år	21 001	21 041	21 098	21 082	21 240	21 486	21 850
80–89 år	7 370	7 776	8 083	8 484	8 764	9 006	9 267
90- år	1 613	1 635	1 743	1 781	1 852	1 935	2 014

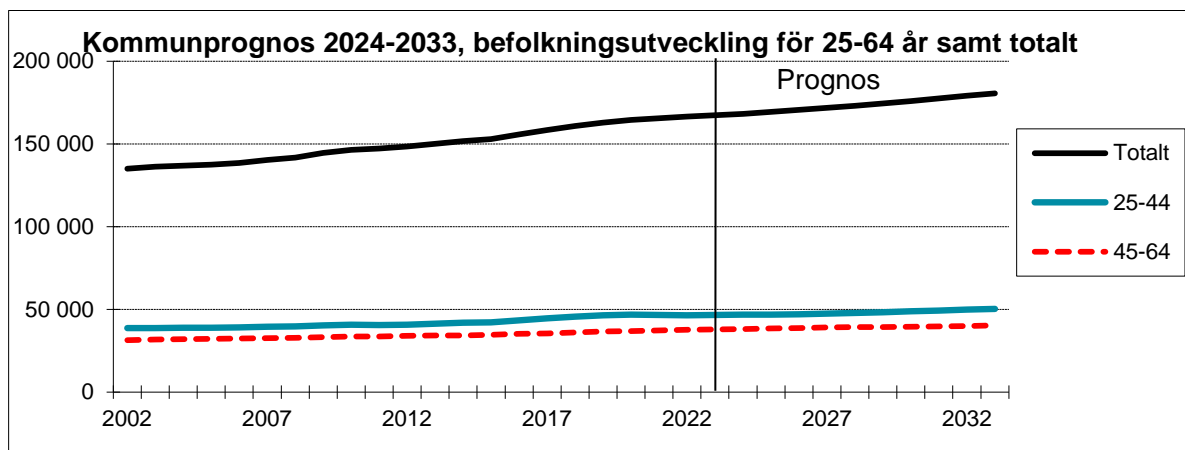
I tabellen ovan och diagrammen nedan redovisas den befolkningsprognos som använts som underlag vid framtagande av budget för perioden.

Kommunprognos för Linköpings kommun 2024–2033

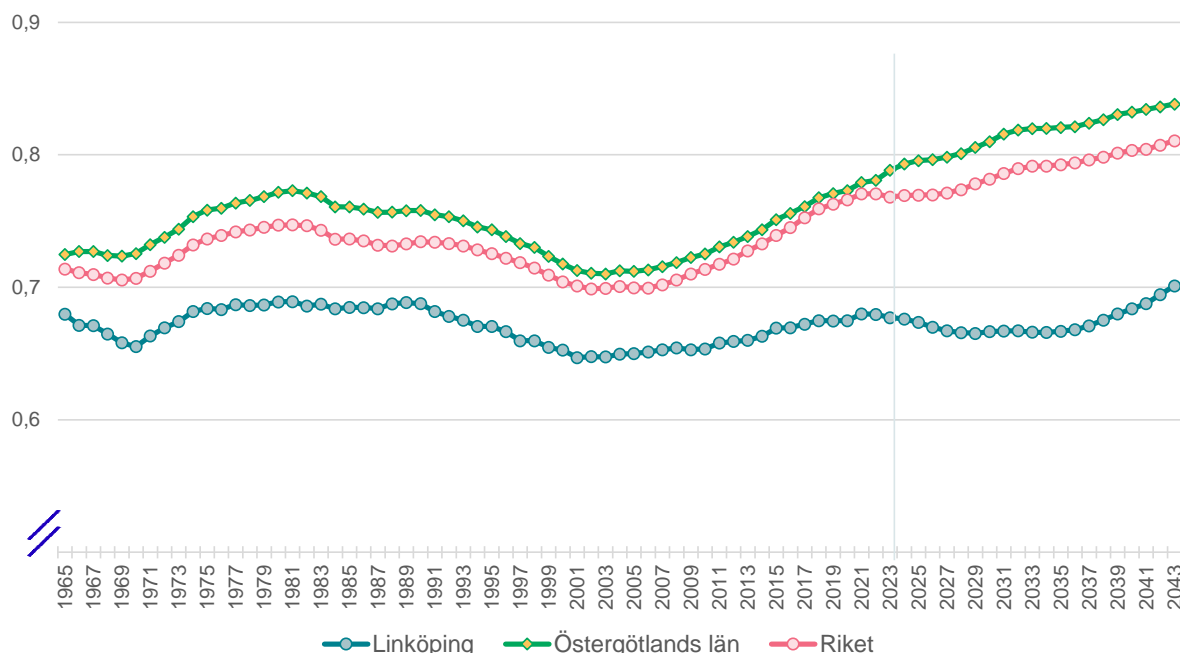
Antalet kommuninvånare förväntas, vid sidan om de yngre åldersgrupperna, att öka under de kommande sex åren. Störst ökning förväntas för åldersgruppen 80 år eller äldre som förväntas öka med 1 282 personer till 2027 och med 2 297 personer till 2030. Näst störst är ökningen för dem i åldern 19–24 år, den åldersgruppen kommer jämfört med 2024 att öka med 1 081 personer till 2027 och med 2 070 personer till 2030. Därefter följer de yngre pensionärerna i åldern 65–79 år som förväntas öka med 81 personer till 2027 och med 849 personer till 2030. Personer i gymnasieåldern 16–18 år förväntas öka med 213 personer till 2027 och med 240 personer till 2030, medan personer i åldern

13–15 år förväntas öka med 15 personer till 2027, men minska med 36 personer till 2030. Personer i de yngre åldrarna förväntas att minska de närmaste åren. De i åldern 0–5 år förväntas minska med 471 personer till 2027 och med 250 personer till 2030. Åldersgruppen 6–12 år, som har ökat ganska mycket under de senaste åren, förväntas minska med 466 personer till 2027 för att därefter vara 1 223 personer färre 2030.

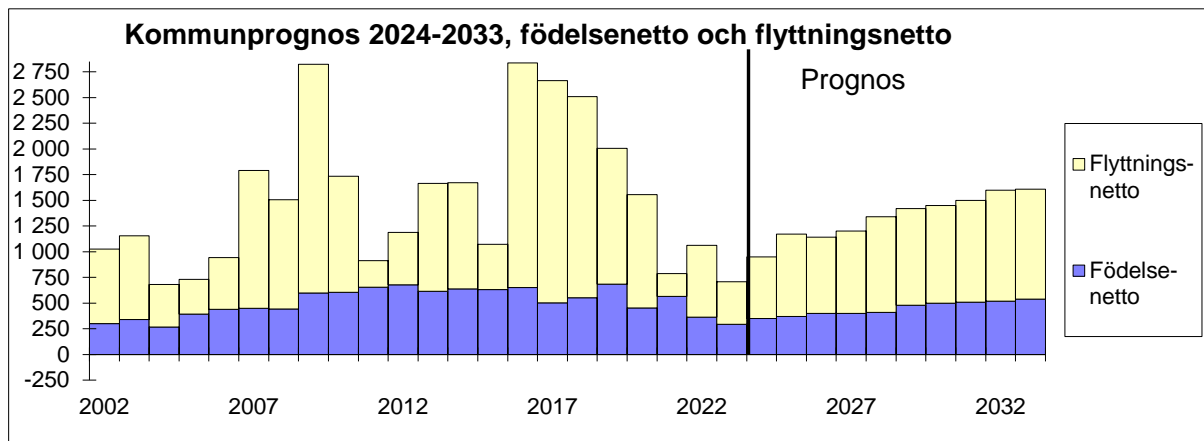
Folkmängden förväntas öka kontinuerligt i Linköpings kommun under det närmaste decenniet, den genomsnittliga folkökningen förväntas bli ungefär 1 340 personer per år mellan 2024 och 2033. Totalt förväntas folk mängden öka med 3 245 personer till 2027 och med 7 197 personer till 2030. Antalet personer i åldern 25–44 år förväntas jämfört med 2024 öka med 549 personer till 2027 för att därefter vara 1 736 fler personer 2030. Antalet personer i åldern 45–64 år förväntas öka med 962 personer till 2027 och med 1 514 personer till 2030.

Försörjningskvot för Linköpings kommun, Östergötlands län och riket 1965-2043

En central fråga inför framtiden handlar om den demografiska utvecklingen och hur den påverkar olika delar av samhället, däribland försörjningskapaciteten. Försörjningskvoten i Linköpings kommun uppgår för tillfället till 0,68. Det är en väsentligt lägre nivå än genomsnittet för Östergötlands län, vilket innebär att en betydligt högre andel av befolkningen i Linköping är i rätt ålder för att förvärvsarbeta än i övriga länet. Under de närmaste åren förväntas försörjningskvoten minska något för Linköping. Den

förväntas inom överskådlig tid variera mellan 0,66 och 0,70 i Linköping, medan den successivt förväntas öka både i länet och riket. Inkomstutjämnningen som beräknas utifrån antalet invånare gör att Linköpings skatteintäkter endast påverkas marginellt av de egna invånarnas skattekraft (de beskattningsbara förvärvsinkomsterna).

Födelsenettet förväntas öka svagt under de kommande åren och uppgå till 400 personer 2027 och till 500 personer 2030. Efter några år med minskande flyttningsnetto vände det tillfälligt uppåt 2022. Efter något lägre flyttningsnetto 2023 och 2024 förväntas det på sikt öka och uppgå till 800 personer 2027 och till 950 personer 2030.

God ekonomisk hushållning och ekonomiska förutsättningar

Linköpings kommunkoncern (kommunen och de kommunala bolagen) har förutsättningar för att upprätthålla en god ekonomisk hushållning. Kommunkoncernen har en bra ekonomi med goda resultat under många år och kommunen har en låg skattesats (20,20 procent). Linköpings kommun har också haft en god befolkningstillväxt vilket innebär en växande ekonomi.

Kommunen har till och med år 2019 kunnat finansiera investeringarna med egna medel. År 2020 började kommunen att ta upp lån för större investeringar såsom simhall. Linköpings kommun har externa placeringar för att säkerställa utbetalningarna av framtida pensioner som per den 31 december 2023 uppgick till drygt 2,2 miljarder.

Till en god ekonomisk hushållning hör att ha en beredskap att möta framtida utmaningar genom att i god tid inför förväntade förändringar vidta nödvändiga åtgärder och insatser i stället för insatser i efterskott. Ett positivt resultat behövs för att kunna egenfinansiera investeringar som överstiger årets avskrivningar. Om kommunen lånar till investeringar finns risk att räntan kommer att tränga undan övriga kostnader för drift av kommunens verksamhet i resultaträkningen.

Kommunens kostnader för drift av verksamhet tillsammans med kommunkoncernens samlade investeringsbehov utmanar såväl ekonomin som verksamheten. För att möta dessa utmaningar krävs långsiktig planering, effektivisering och prioritering mellan verksamheter för att fortsättningsvis ha en ekonomi i balans.

God ekonomisk hushållning

Enligt kommunallagen ska kommunerna ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet och i sådan verksamhet som bedrivs genom andra juridiska personer. Grundtanken bakom begreppet god ekonomisk hushållning är att varje generation av invånare ska bära kostnaden för den service som de själva beslutar om och som de själva konsumerar, samt att gjorda investeringar ska kunna ersättas. Kommunfullmäktige ska besluta om riktlinjer för god ekonomisk hushållning för kommunen. I budgeten ska skattesatsen och anslagen anges. Av budgeten ska det vidare framgå hur verksamheten ska finansieras och hur den ekonomiska ställningen beräknas vara vid budgetårets slut. De finansiella mål som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning ska anges. Budgeten ska även innehålla en plan för verksamheten under budgetåret. I planen ska det anges mål och riktlinjer som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning.

Kommunfullmäktige fastställer årligen i samband med budgeten vilka finansiella och verksamhetsmässiga mål av betydelse för god ekonomisk hushållning som kommunen har över planperioden.

Budgeten är det viktigaste instrumentet för styrning av kommunens verksamheter. Kommunfullmäktige har i budgetbeslutet gjort en prioritering av hur kommunens intäkter som främst består av skatteintäkter ska användas. En förutsättning för att uppnå god ekonomisk hushållning är därför att nämnderna klarar att bedriva verksamheten inom ramarna för den tilldelade budgeten. En ekonomi i balans kräver kontroll på kostnader. Det är en förutsättning för att nå målen med de medel och resurser som finns tillgängliga. Vid konflikt mellan mål och medel gäller medlen. För att kunna bedriva en bra verksamhet förutsätts att det finns en god ekonomistyrning på alla nivåer. Som underlag för denna styrning bör nämnderna göra kostnads- och kvalitetsjämförelser med andra organisationer samt inom den egna organisationen.

God ekonomisk hushållning följs årligen upp i både den lagstadgade delårsrapporten och i kommunens årsredovisning. De förutsättningar som ligger till grund för god ekonomisk hushållning är tillsammans med uppföljning av finansiella mål och dess indikatorer det som utgör den samlade bedömningen. Till målet för en hållbar ekonomi finns en indikator som säger att nämndernas sammantagna avvikelse mot budget bör vara mindre än 1 procent. Enligt ekonomistyrningsreglerna ska nämnder vars underskott beräknas bli större än 1 procent och uppgår till mer än minus 1 mnkr redovisa en åtgärdsplan till kommunstyrelsen, eller att det finns annat beslut om hur detta ska hanteras. Nämnder med ett underskott under 1 procent behöver inte redovisa en åtgärdsplan till kommunstyrelsen, men nämnden har ansvar för att vidta åtgärder för att minska underskottet och vara i ekonomisk balans till slutet av året.

Konflikt mellan mål och medel

Vid konflikt mellan mål och medel gäller medlen. Det innebär att tillgång till ekonomiska och andra resurser sätter gräns för måluppfyllelsen och verksamhetens inriktning och omfattning. I de fall det finns en tvingande lagstiftning som innebär en skyldighet för kommunen att göra utbetalningar eller svara för kostnader är det möjligt att överskrida medelsramen. Berörd nämnd är dock skyldig att snarast anmäla detta till kommunstyrelsen.

Generationsperspektivet

Varje generation ska själva bära kostnaderna för den service de konsumerar. Generationsperspektiv innebär att ingen generation ska behöva betala för det som en tidigare generation förbrukat. Det innebär också att den löpande verksamheten inte ska finansieras med lån. Likaväl som generationsperspektivet syftar till att ingen generation ska betala för det som en tidigare generation har förbrukat, ska inte heller nuvarande generation betala för framtida förbrukning. Generationsperspektivet kan således ses som dubbelriktat.

Förutsättningar för god ekonomisk hushållning

Vad som anses med god ekonomisk hushållning behöver prövas av varje kommun utifrån dess egna förutsättningar. Linköpings kommun har definierat sina grundläggande förutsättningar i:

- att över tid ha balans mellan inkomster och utgifter
- att bedriva den kommunala verksamheten på ett ändamålsenligt och kostnadseffektivt sätt
- att inte använda förmögenheten till att täcka löpande behov
- att inte finansiera löpande driftkostnader med externa lån

En god ekonomisk hushållning innebär inte enbart att räkenskaperna går ihop, utan innefattar även ett krav på att pengarna används till rätt saker och att de nyttjas på ett effektivt sätt.

Hantering av ekonomi och verksamhet

För att stödja nämnderna i möjligheten att ha en budget i balans har ett antal principer tagits fram, vilket tar sin utgångspunkt i Linköpings kommuns reglemente. Dessa ska ge vägledning inför när verksamheten ställs inför ekonomiska utmaningar.

Medborgarfokus – innebär att kommunens resurser prioriteras till kärnverksamheterna och att vid prioritering mellan olika insatser ska verksamhet mot samhälle och medborgare vara överordnat

Kostnadseffektiv och ändamålsenlig verksamhet – innebär att kommunens verksamheter ska sträva efter att utifrån de givna resurserna optimera nyttan för de som använder kommunens tjänster

Helhet före delar – innebär att alla som har ansvar för någon del av kommunens verksamhet ska ta hänsyn till helhetsperspektivet i sin styrning

Medel före mål – innebär att tillgång till ekonomiska och andra resurser sätter gräns för måluppfyllelsen och verksamhetens inriktning och omfattning

Tänka nytt - göra på nya sätt – innebär att utmana invanda rutiner och arbetssätt samt att våga ompröva och prioritera i verksamheten

Inriktningen är att varje nämnd själv tar hand om sina budgetunderskott och aktivt arbetar med sina egna möjligheter och förutsättningar för att undvika underskott. Detta sker utifrån nämndspecifika principer:

- beslutsnivån för inköp och beställning av varor och tjänster höjs, då det som ansvarig tidigare har kunnat ta beslut om ska nu beslutas av överordnad chef
- beslutsnivån för rekryteringar höjs, då det som ansvarig tidigare har kunnat ta beslut om ska nu beslutas av överordnad chef

- utannonsering av tjänster sker i första hand inom kommunen, tillsammans med central vakansprövan på tjänster överstigande en månad
- omprioritering och omprövning av verksamhet, vilket innebär att utmana invanda rutiner och arbetssätt

Finansiella mål

Linköpings kommun har definierat det finansiella målet för god ekonomisk hushållning som **"En hållbar ekonomi"**. Till målet finns indikatorer som redovisas i tabellen nedan.

Indikator	Bokslut 2023	Målvärde 2024	Målvärde 2025	Målvärde 2026	Målvärde 2027	Målvärde 2028	Målvärde 2029	Målvärde 2030
Kommunens resultat	370 mnkr	Minst 20 mnkr	Minst 60 mnkr	Minst 60 mnkr	Minst 60 mnkr	Minst 60 mnkr	Minst 60 mnkr	Minst 60 mnkr
Kommunkoncernens resultat	1 194 mnkr	Minst 500 mnkr	Minst 500 mnkr	Minst 500 mnkr	Minst 500 mnkr	Minst 500 mnkr	Minst 500 mnkr	Minst 500 mnkr
Kommunens soliditet	62%	Större än 60%	Större än 60%	Större än 60%	Större än 60%	Större än 60%	Större än 60%	Större än 60%
Kommunkoncernens soliditet	42%	Större än 30%	Större än 30%	Större än 30%	Större än 30%	Större än 30%	Större än 30%	Större än 30%
Procentuell budgetavvikelse för nämnderna	-0,6%	Mindre än 1%	Mindre än 1%	Mindre än 1%	Mindre än 1%	Mindre än 1%	Mindre än 1%	Mindre än 1%
Verksamhetens nettokostnad/skatt och finansnetto	97,3%	Mindre än 100%	Mindre än 100%	Mindre än 100%	Mindre än 100%	Mindre än 100%	Mindre än 100%	Mindre än 100%

Till målet "En hållbar ekonomi" finns en indikator som säger att kommunens resultat ska vara positivt, vilket även regleras i kommunallagen. Resultatet har varit positivt i samtliga bokslut sedan 2004 förutom 2022. Balanskravsresultatet har dock under samtliga dessa år, inklusive 2022, varit positivt varpå Linköpings kommun inte behövt återställa något negativt resultat.

Linköpings budgeterade resultat har under många år vanligtvis varit noll vilket är ovanligt för Sveriges kommuner där ett resultat på 2–3 procent av verksamhetens kostnader brukar betraktas som god ekonomisk hushållning för att kommunerna ska klara att finansiera en stor del av investeringarna utan att låna och därmed inte öka skulderna för kommande generationer. Då Linköpings kommun har sina verksamhetsfastigheter i bolag eller förhyr från externa fastighetsägare har inte kommunen behov av ett lika stort resultat som de kommuner som har fastigheterna i egen regi då kostnaden för att finansiera verksamhetsfastigheterna ingår i hyran som ingår i resultatet. Kommunen har även stora och välskötta bolag med bra resultat och som även har övertvärden på sina tillgångar. Linköpings kommun har som princip att alla reinvesteringar och mindre investeringar ska finansieras med avskrivningskostnader och resultat.

Linköping har precis som många andra svenska kommuner, utmaningar i att ha en ekonomisk balans som beaktar både nuvarande och framtida generationers behov, samtidigt som kommunen ska säkerställa en kostnadseffektiv och ändamålsenlig verksamhet för dagens invånare. En viktig aspekt att beakta är i vilken utsträckning nuvarande skattebetalare kan tillåtas att ackumulera skulder, utan att dessa skulder utgör en börda för framtida generationer. Detta kräver både tydliga ställningstaganden och en långsiktig planering.

Kommunens investeringar har ökat de senaste åren och stora projekt såsom den nybyggda simhallen, den påbörjade Ullevileden samt planerade Tinnis, innebär avsevärt ökade investeringsvolymerna. Den nya simhallen har finansierats med externa lån. Sammantaget innebär det att för att behålla kommunens långsiktiga ekonomiska förutsättningar med bland annat bibehållen soliditet bör kommunen

ha ett positivt resultat kommande år. Under 2025 samt under planperioden 2026–2030 behövs ett resultat på minst 60 mnkr. Budgeterat resultat överensstämmer samtliga år med detta krav.

Kommunkoncernens resultat behöver överensstämma med planerad utdelning för kommunen från Stadshus AB. Indikatorn på minst 500 mnkr kan ses som en undre gräns för att ett enskilt år klara av denna utdelning. Bolagens samlade budgeterade resultat är betydligt högre, se avsnittet om bolagens budget.

Soliditet mäter långsiktig betalningsförmåga, det vill säga hur stor del av tillgångarna som har finansierats med eget kapital. Det är viktigt att ha en stabil soliditet för det ger en god betalningsförmåga på lång sikt och därmed en stark finansiell handlingsberedskap för framtiden. Kommunkoncernens soliditet uppgick till 42 procent och kommunens till 62 procent (inklusive samtliga pensionsåtaganden) år 2023 vilket visar på en god långsiktig finansiell handlingsberedskap. Linköpings kommun har organiserat sina verksamhetslokaler i Lejonfastigheter och det innebär att de skulder som är hänförliga till verksamhetslokalerna inte ingår i kommunens soliditet. Målet för kommunens soliditet under perioden 2025–2030 på minst 60 procent är exklusive effekten av införandet av internbank. Införandet av internbank som sker under 2024 kommer att minska kommunens soliditet, men påverkar inte koncernens soliditet.

En förutsättning för att uppnå god ekonomisk hushållning är att nämnderna klarar att bedriva verksamheten inom ramarna för den tilldelade budgeten. En ekonomi i balans kräver kontroll på kostnader. Det är en förutsättning för att nå målen med de medel och resurser som finns tillgängliga. För att kunna bedriva en bra verksamhet förutsätts att det finns en god ekonomistyrning på alla nivåer. Nämnderna ska genomföra intern kontroll för att säkerställa styrsystemet och att rätt saker görs på rätt sätt.

Verksamhetens nettokostnader uppgår i budget 2025 till 99,2 procent av finansieringen som utgörs av skatteintäkter (inkl. generella statsbidrag och utjämning) och finansnetto. Finansnettot, som bland annat består av utdelningar av kommunens bolag, är positivt i Linköpings kommun och används för att finansiera kommunens verksamhet. Det varierar stort mellan åren med anledning av att de finansiella placeringarna marknadsvärderas och att det därför ingår orealiserade vinster och förluster i resultatet. Därför är det intressant att följa även verksamhetens nettokostnaders andel av skatteintäkterna (inkl. generella statsbidrag och utjämning) som är kommunens huvudsakliga finansiering. I budget för 2025 uppgår verksamhetens nettokostnader i förhållande till skatteintäkter exklusive finansnetto till 103,3 procent.

Målavstämning

Indikatorerna ovan bedöms uppfyllas med budget för 2025 med plan 2026–2030.

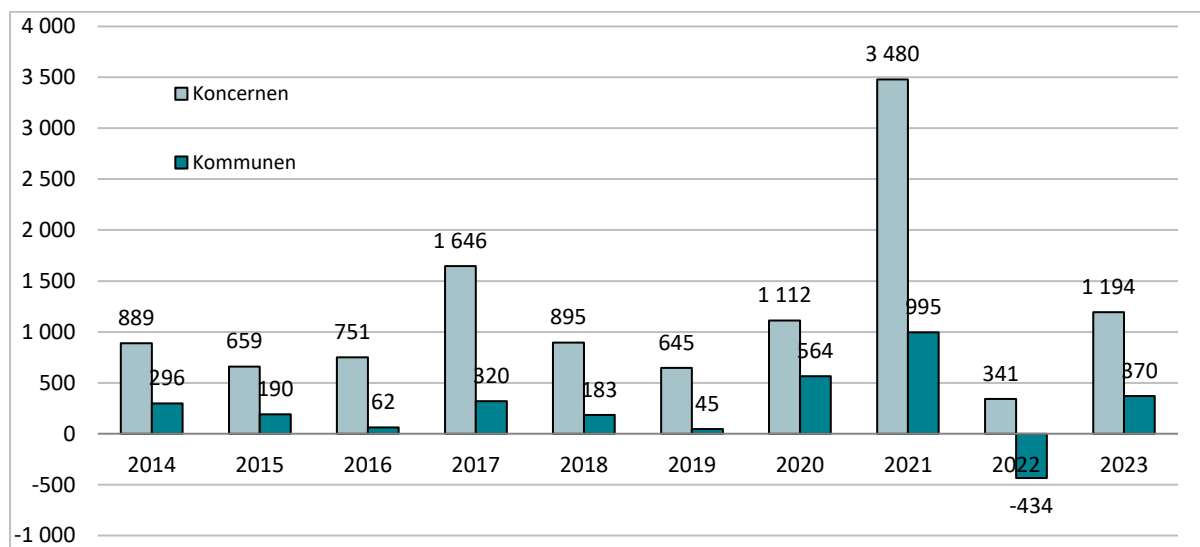
Kommunstyrelsen kommer att följa upp målen för målområde ekonomi med indikatorer i delårsrapporten per den 31 augusti samt i årsredovisningen.

Kommunens ekonomiska resultat

Enligt kommunallagen ska budgeten upprättas så att intäkterna överstiger kostnaderna. Tidigare år har det budgeterade resultatet vanligtvis varit noll, då Linköpings kommun inte har sett ett behov av att stärka sin balansräkning eller att behov funnits till att finansiera investeringar med resultat.

Kommunen har stora investeringar framför sig de kommande åren. Detta kommer att leda till ökade finansieringsbehov. Beslutet om Ostlänken kommer också att få stor påverkan på kommunens kommande investeringar. Investeringar kan finansieras med avskrivningar, egna medel/positiva resultat eller lån. För att kunna finansiera delar av investeringar med egna medel och långsiktigt behålla kommunens ekonomiska förutsättningar bör kommande års budgeterade resultat täcka den del där investeringsnivåer överstiger budgeterade avskrivningskostnader.

Ekonomiskt resultat för åren 2014–2023*, mnkr

*Resultatet fr.o.m. år 2020 är redovisat enligt nya redovisningslagen som innebär att finansiella placeringar marknadsvärderats. Tidigare års resultat är redovisade utan marknadsvärderade finansiella placeringar.

I och med att kommunen växer ökar nettokostnaderna och skatteintäkterna. Även den årliga inflationen påverkar både intäkter och kostnader. Verksamhetens nettokostnaders tillväxt bör inte överstiga tillväxten för skatteintäkterna. För 2025 beräknas nettokostnaderna öka med 3,1 procent och skatteintäkterna med 3,3 procent jämfört mot budget för 2024. Kommunens finansnetto beräknas öka med 24,0 procent.

Känslighetsanalys för budget 2025, mnkr

1 procent ökning av lönerna motsvarar för helår	80 mnkr
1 procent ökning av priserna motsvarar, netto	26 mnkr
1 krona/procent i utdebitering (förändrad skattesats) motsvarar cirka	465 mnkr
1 procent effektiviseringskrav motsvarar cirka	115 mnkr

Kommunens intäkter och kostnader

Kommunens största intäkt är skatteintäkter inklusive generella statsbidrag och utjämning mellan Sveriges kommuner som i budget 2025 tillsammans med fastighetsavgiften sammantaget beräknas till 11 miljarder kronor. Linköping har en stor andel finansiella intäkter jämfört med andra kommuner. Kommunens finansiella intäkter utgörs av utdelning från kommunens bolag och intäkter från kommunens placeringar. Det positiva finansnettot bidrar till finansieringen av verksamheten med 453 mnkr, vilket motsvarar 97 öre på skatten.

En stor osäkerhet finns kring flera statsbidrag vilket påverkar möjligheterna för nämnderna att planera och prognostisera de ekonomiska förutsättningarna. Riksdagen kan besluta om nya statsbidrag under löpande budgetår.

Kommunens andel budgeterade intäkter 2025

Skatteintäkter inklusive generella statsbidrag och utjämning	81 procent
Verksamhetens intäkter (taxor, avgifter och riktade statsbidrag)	15 procent
Summa finansnetto	3,4 procent
Summa exploateringsnetto	0,6 procent

Kommunens två största kostnadsslag är personalkostnader och köp av verksamhet. I köp av verksamhet ingår kostnaden för privata utförare, vilket också till stor del innebär personalkostnader, men hos andra aktörer. För 2025 beräknas 65 procent av nämndernas totala kostnader vara direkta eller indirekta personalkostnader.

Lokalkostnader och avskrivningar är två andra stora kostnadsslag som tillsammans utgör 13 procent. Övriga 16 procent går till största delen till tjänsteköp, material och ekonomiskt bistånd.

Kommunens andel kostnader 2023

Personalkostnader	48 procent
Köp av verksamhet	23 procent
Lokalkostnader och avskrivningar	13 procent
Övriga kostnader	16 procent

Jämförelser med andra kommuner

Skattesats

För 2024 är Linköpings skattesats 20,20 procent och i budgeten beräknas den vara oförändrad även för åren 2025–2030. I tabellen nedan redovisas jämförelser av skattesatserna för några av Sveriges större kommuner. Linköping har lägst skattesats i Östergötland. En av anledningarna till att Linköping kan ha en låg skattesats är att kommunen har stora finansiella intäkter med bland annat utdelningar från kommunens bolag. Att Linköping har en låg skattesats skapar en långsiktig handlingsberedskap i förhållande till övriga kommuner eftersom en låg skattesats innebär en potential att stärka intäktsidan genom ökat skatteuttag.

Skattesats för kommun och region i några jämförbara kommuner, procent

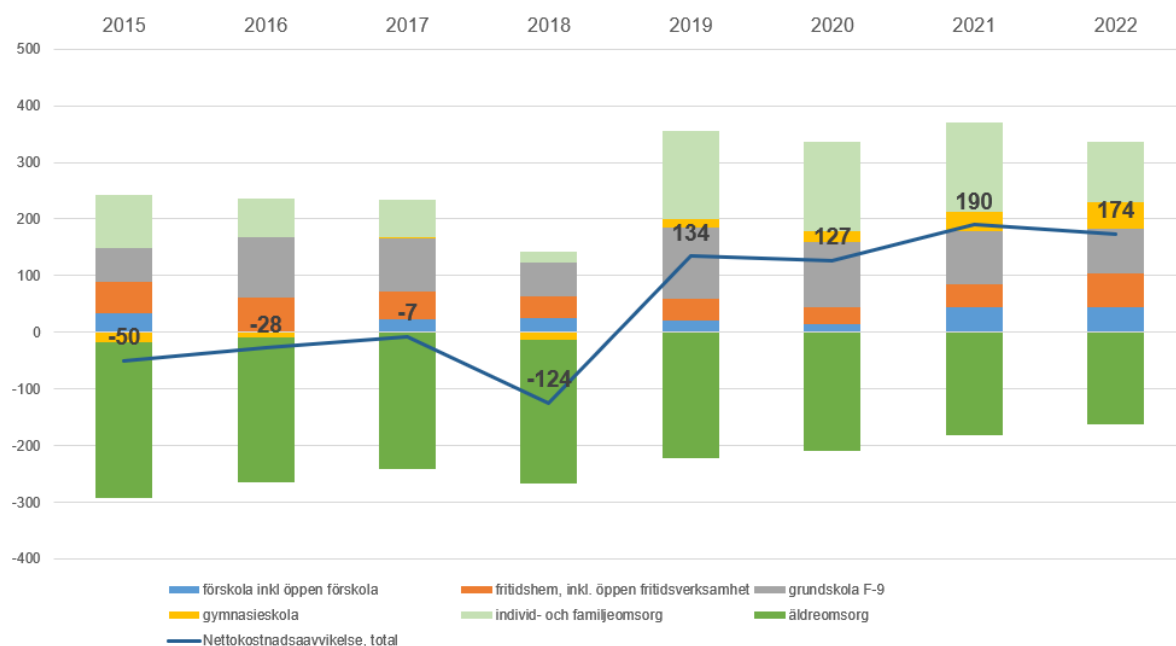
Kommun	Skattesats kommun 2024	Skattesats region 2024	Skattesats totalt 2024
Eskilstuna	22,02	10,83	32,85
Gävle	22,26	11,51	33,77
Helsingborg	20,21	11,18	31,39
Jönköping	21,64	11,76	33,40
Linköping	20,20	11,55	31,75
Lund	21,24	11,18	32,42
Norrköping	21,75	11,55	33,30
Umeå	22,80	11,35	34,15
Uppsala	21,14	11,71	32,85
Västerås	20,36	10,88	31,24
Örebro	21,35	12,30	33,65

Verksamhetens kostnader

För vissa kommunala verksamheter varierar kostnaden väsentligt utifrån strukturella olikheter. Sådana olikheter är exempelvis demografi, brukarens behov och produktionsvillkor. Det finns en kostnadsutjämning som ska utjämna för strukturella kostnadsskillnader mellan Sveriges kommuner. I kostnadsutjämningen har varje område en standardkostnad som ska korrigera för strukturella skillnader. Standardkostnaden för äldreomsorg baseras exempelvis till stor del på antalet äldre i befolkningen och standardkostnaden för grundskola på antalet individer i skolålder. Referenskostnaden är en justering av standardkostnaden där hänsyn även tas till kommunövergripande delar i kostnadsutjämningen som löner, bebyggelsestruktur och befolkningsutveckling. Referenskostnaden är alltså den beräknade teoretiska kostnaden som motiveras av kommunens struktur. Den kan också beskrivas som den kostnad som Linköping skulle ha haft om kommunen bedrev verksamheten till en genomsnittlig avgifts-, ambitions- och effektivitetsnivå med hänsyn till de egna strukturella faktorerna enligt kostnadsutjämningsystemet.

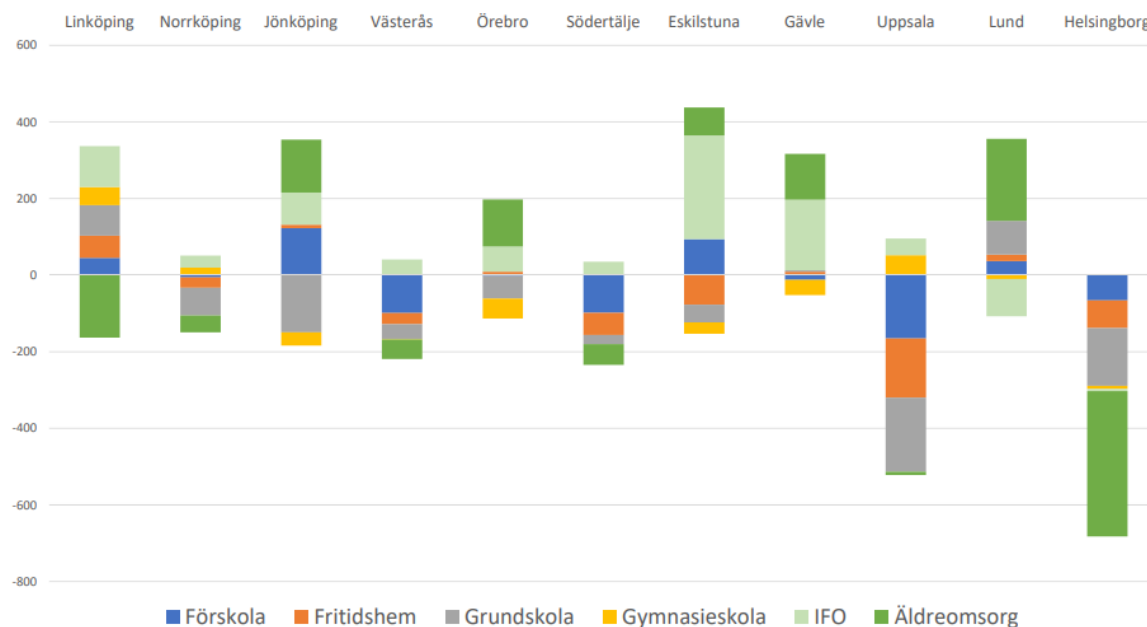
Vid jämförelser mellan kommuner är det lämpligt att jämföra avvikelse mellan kommunens verkliga kostnad (nettokostnad) och den beräknade referenskostnaden för verksamheten. Referenskostnad beräknas för verksamheterna förskola, grundskola, gymnasieskola, äldreomsorg, individ- och familjeomsorg samt LSS. En negativ avvikelse innebär att kommunen har en kostnadsnivå som är lägre än referenskostnaden och en positiv avvikelse innebär en högre kostnad än referenskostnaden, vilket kan bero på ambitionsnivå och/eller effektivitet. Linköping hade år 2022 sammantaget 174 mnkr högre kostnader än vad referenskostnaden beräknar för dessa verksamheter. Fram tills 2018 hade Linköpings kommun en kostnad för äldreomsorgen som var så pass låg att den kunde finansiera högre kostnader i övriga delar, men sedan dess har äldreomsorgen blivit mindre kostnadseffektiv i förhållande till andra kommuner samtidigt som flera andra verksamheters kostnader ökat kraftigt i förhållande till andra.

Linköpings avvikelse mellan nettokostnad och referenskostnad 2015–2022, mnkr

I jämförelse med jämnstora kommuner avviker Linköpings i nettokostnadsavvikelsen för skolan, där övriga likvärdiga kommuner oftast har en fördelaktig nettokostnadsavvikelse. Individ- och familjeomsorgen som avviker mest i kronor mot rikssnittet, avviker dock mindre i jämförelse mot likvärdiga kommuner.

Avvikelse mellan nettokostnad och referenskostnad år 2022 för några jämförbara kommuner, mnkr

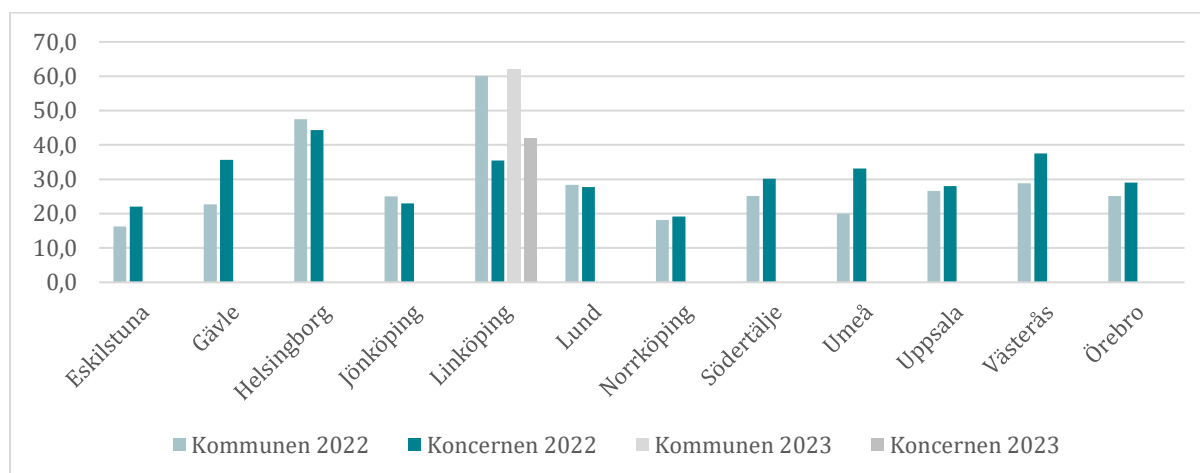
Soliditet

Linköpings kommun har en soliditet på 62 procent för 2023, vilket är högt jämfört med andra större kommuner, vilket bland annat beror på att kommunen inte äger sina verksamhetsfastigheter. Dessa

ägs av det kommunala bolaget Lejonfastigheter AB. Om Lejonfastigheters skulder och tillgångar inkluderas i Linköping kommuns balansräkning uppgår soliditeten till cirka 52 procent. I Östergötland ligger övriga kommuner på en soliditet mellan -4 procent till 39 procent (2022).

Kommunkoncernens har en soliditet på 42 procent för 2023, vilket också är förhållandevis högt jämfört med andra större kommunkoncerner.

Jämförelse soliditet år 2022, procent inklusive samtliga pensionsåtaganden

Under 2023 fattade kommunfullmäktige beslut om att Linköpings kommun ska införa internbank, eftersom kommunen har högre kreditvärdighet än de kommunala bolagen och genom att låna upp pengar centralt via internbanken kan bolagen ta del av kommunens lägre ränta. Förändringen innebär att kommunens soliditet kommer att sjunka eftersom lånen som kommunen tar upp ökar kommunens skulder i balansräkningen. När kommunen vidareförmedlar bolagens samtliga lån kommer soliditeten att sjunka till under 40 procent, men kommunkoncernens soliditet påverkas inte.

Långfristiga skulder

Tabellen nedan visar långfristiga skulder per invånare. Om Lejonfastigheter, som bygger och förvaltar kommunens verksamhetslokaler, inkluderas i Linköpings kommuns skulder uppgår skulden per invånare till cirka 30 000 kr.

Långfristiga skulder, kr/invånare

Kommun	Långfristiga skulder kr/invånare 2022
Eskilstuna	84 644
Gävle	94 860
Jönköping	47 374
Linköping	5 682
Norrköping	98 027
Södertälje	55 204
Uppsala	55 154
Västerås	74 148
Örebro	93 720
Helsingborg	45 069
Lund	40 019

Kommunens investeringar

Linköpings kommun har stora investeringar framför sig de kommande åren och detta kommer att leda till ökade finansieringsbehov. En högre investeringsvolym medför ökade kapitalkostnader och driftskostnader vilket innebär att utrymmet för övrig verksamhet minskar. När kommunen tar upp externa lån för att finansiera investeringar uppstår räntekostnader som tränger undan driftmedel för att bedriva verksamhet.

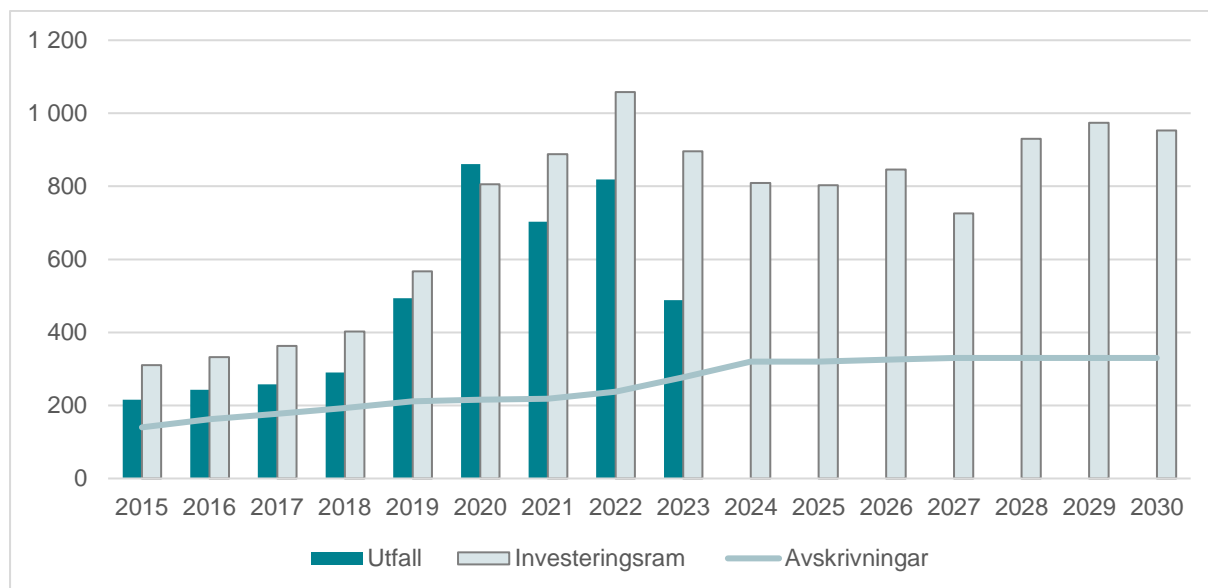
Avskrivningarna under budgetperioden finansierar större delen av reinvesteringarna. Investeringar i mark, fastigheter och större anläggningar som är långsiktiga kan lånefinansieras då kommande generationer kommer att nyttja anläggningarna under många år och mark normalt inte förlorar i värde. För att kunna finansiera övriga investeringar med egna medel bör kommande års budgeterade resultat vara positivt.

Kommunens investeringar har ökat kraftigt under senare år och det beror framförallt på investering i ny simhall. Att investeringsnivån ligger kvar på samma höga nivå under kommande år beror på stora infrastruktursatsningar, under den kommande perioden är de största planerade investeringarna Ullevileden, Tinnis och Distorp.

En kommun ska enligt lag tillhandahålla renhållning samt vattenförsörjning och avlopp (VA). Dessa delar bedrivs i bolagsform i Linköpings kommun. Även tillhandahållande av kommunens verksamhetslokaler bedrivs i bolag och därför är kommunens investeringar lägre än de flesta andra kommuner i Linköpings storlek.

Av diagrammet nedan framgår att genomförda investeringar ofta är lägre än respektive års investeringsram vilket beror på förseningar jämfört med planerat. Genomförandegraden har varit 77 procent under åren 2015–2023.

Nettoinvesteringar för kommunen, mnkr

Pensionsförpliktelser

Linköpings kommun redovisar sina pensionsåtaganden enligt fullfonderingsmodellen, vilket innebär att samtliga pensionsförpliktelser redovisas som en avsättning i kommunens balansräkning. Det innebär att merparten av kostnaden för de anställdas pensioner har belastat det år då de intjänades.

Pensionsavsättningen för den del som är intjänad före 1998 (ansvarsförbindelsen) minskar successivt vilket beror på att den utgjordes av förmånsbestämd pension som nu minskar vartefter pensionsutbetalningar sker.

Pensioner som är intjänade från och med 1998 utgörs till största delen av avgiftsbestämd pension vilket inte leder till att pensionsavsättningen ackumuleras utan utbetalas varje år till den pensionsförvaltare som den anställda valt.

För att täcka årets intjänande av pensionskostnader görs ett påslag på lönekostnaden för respektive verksamhet, vilket innebär att den nyintjänade pensionen finansieras inom respektive nämnds budgetramar. Detta ger en intern intäkt i form av kalkylerad pensionskostnad hos den centrala pensionsenheten som för år 2025 beräknas till 363 mnkr. Därutöver har pensionsenheten en budgetram för att finansiera förändring av tidigare intjänad pensionsavsättning.

En ny överenskommelse om pension tecknades mellan SKR, Sobona och de fackliga organisationerna i december 2021. Överenskommelsen gäller från den 1 januari 2023 och innebär högre kostnader för pensioner då premienivåerna höjs. Syftet med överenskommelsen är att sektorn ska kunna möta behovet av ett förlängt och förändrat arbetsliv, att behålla och rekrytera medarbetare samt att genom en övergång till ett avgiftsbestämt pensionssystem göra det möjligt att förutse kostnaderna och över tid minska de snabbt ökande pensionsavsättningarna.

Kommunen har från år 1997 gjort externa placeringar för att minska framtida pensionsutbetalningarnas påverkan på likviditeten. Marknadsvärdet för de externa placeringarna och konsolideringsgraden (det vill säga så stor andel av de prognostiserade utbetalningarna som kan finansieras med externa placeringar) framgår av tabellen nedan.

Kommunens pensionsförpliktelser gentemot anställda och politiker inkl löneskatt, mnkr

Upplysningar om pensionsförpliktelse	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Bokslut 2023
Pensioner intjänade före 1998	2 325	2 247	2 288
Pensioner intjänade fr.o.m. 1998	977	1 024	1 272
Pensionsförpliktelse i pensionsförsäkring eller pensionsstiftelse	0	0	0
Total pensionsförpliktelse i balansräkningen	3 302	3 271	3 560
Förvaltade pensionsmedel - marknadsvärde finansiella placeringar	2 219	2 027	2 220
Återlånade medel	1 083	1 244	1 340
Konsolideringsgrad pensioner intjänade fr.o.m. 1998	100 %	100 %	100 %
Konsolideringsgrad pensioner intjänade före 1998	53 %	45 %	41 %

De kommunala bolagens budget

Moderbolaget Linköpings Stadshus AB äger samtliga aktier i åtta dotterbolag (se tabell nedan) och ska verka för att de kommunala företagen fungerar effektivt och utnyttjar resurserna optimalt så att det gynnar Linköpings utveckling och expansion.

Nedan nyckeltal är plan för åren 2025–2027, vilket fastställdes i samband med beslut om bolagens budget för 2024. De kommunala bolagens budget för 2025 med plan för 2026–2028 beslutas av kommunfullmäktige i december 2024.

Nyckeltal 2025	Antal anställda	Omsättning, mnkr	Balansomslutning, mnkr
Tekniska verken i Linköping AB	1 225	9 074	17 469
AB Stångåstaden	185	1 890	13 600
Lejonfastigheter AB	92	1 427	6 980
Sankt Kors Fastighets AB	62	286	2 304
Visit Linköping & Co AB	52	80	80
Linköpings Science Park AB	24	45	15
Linköping City Airport AB	16	82	25
Resecentrum Mark o Exploatering i Linköping AB	0	33	670

Samtliga dotterbolag har planer för 2025 där resultat alternativt avkastning på justerat eget kapital uppnår eller överträffar de ägarkrav som finns. Linköpings kommuns utdelning från Stadshus AB baseras på att bolagens resultatnivåer fortsatt håller planerad nivå. Den största utdelningen till Stadshus AB kommer från Tekniska verken som delar ut 30 procent av årets resultat alternativt minst 200 mnkr. Stångåstaden delar ut 100 mnkr årligen i bostadspolitiska medel. Resultatnivåer för 2025 påverkar den möjliga utdelningen för 2026.

Resultat efter finansiella poster, före dispositioner och skatt, mnkr	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027
Tekniska verken i Linköping AB	910	980	1 030
AB Stångåstaden	225	225	225
Lejonfastigheter AB	66	100	132
Sankt Kors Fastighets AB	18	26	29
Visit Linköping & Co AB	0,2	0,2	0,2
Linköpings Science Park AB	0	0	0
Linköping City Airport AB	0	-1	3
Resecentrum Mark o Exploatering i Linköping AB	4	5	4

Avkastning på justerat eget kapital	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027	Ägarkrav
Tekniska verken i Linköping AB	6%	6%	7%	* > 6 %
AB Stångåstaden	4%	3%	4%	**-
Lejonfastigheter AB	6%	9%	11%	> 5 %
Sankt Kors Fastighets AB	5%	7%	7%	> 5 %
Visit Linköping & Co AB	1%	1%	1%	0-2 %
Linköpings Science Park AB	0-2%	0-2%	0-2%	0-2 %
Linköping City Airport AB	0%	Neg	31%	0-2 %
Resecentrum Mark o Exploatering i Linköping AB	3%	3%	3%	0-2 %

*Ägarkravet avser avkastning på totalt kapital > 6 % som snitt över en tioårsperiod

**Ägarkravet är satt till 200-225 mnkr på resultat efter finansiella poster, före dispositioner och skatt

Soliditet mäter långsiktig betalningsförmåga, det vill säga hur stor del av tillgångarna som har finansierats med eget kapital. Det är viktigt att ha en stabil soliditet för det ger en god betalningsförmåga på lång sikt och därmed en stark finansiell handlingsberedskap för framtiden. Linköpings kommunkoncern har en soliditet på 42 procent vid sista december 2023, vilket är högre än måldikatoren för god ekonomisk hushållning som säger att kommunkoncernens soliditet ska vara större än 30 procent.

Soliditet	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027	Ägarkrav
Tekniska verken i Linköping AB	48%	49%	50%	> 30 %
AB Stångåstaden	52%	50%	48%	> 30 %
Lejonfastigheter AB	16%	15%	15%	> 12 %
Sankt Kors Fastighets AB	16%	16%	16%	> 5 %
Visit Linköping & Co AB	52%	53%	53%	> 28 %
Linköpings Science Park AB	16%	16%	16%	> 15 %
Linköping City Airport AB	28%	23%	35%	5-25 %
Resecentrum Mark o Exploatering i Linköping AB	20%	19%	19%	5-25 %

Investeringsnivån och resultatnivån bör anpassas så att soliditet kan hållas på en önskvärd nivå. Under ett fåtal år kan egenfinansieringen av investeringar vara lägre än 100 procent, men över tid är det en nödvändighet att investeringar egenfinansieras för att uppnå en god ekonomisk hushållning.

Investeringar, mnkr	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027
Tekniska verken i Linköping AB	1 707	1 711	1 782
AB Stångåstaden	1 100	1 200	1 400
Lejonfastigheter AB	693	655	584
Sankt Kors Fastighets AB	32	110	114
Visit Linköping & Co AB	0	0	0
Linköpings Science Park AB	0	0	0
Linköping City Airport AB	0	1	0
Resecentrum Mark o Exploatering i Linköping AB	40	39	39

Från 2024 har Linköpings kommun infört internbank där kommunen ansvarar för kapitalanskaffning och vidareutlåning till de kommunala bolagen. Bolagen redogör årligen för sina låne- och investeringsvolymerna.

Långfristiga skulder, mnkr	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027	Beslutad låneram 2024
Tekniska verken i Linköping AB	3 000	3 100	3 100	3 700
AB Stångåstaden	5 700	6 400	7 300	5 300
Lejonfastigheter AB	5 000	5 400	5 700	4 800
Sankt Kors Fastighets AB	1 850	1 850	1 900	1 950
Visit Linköping & Co AB	0	0	0	0
Linköpings Science Park AB	0	0	0	0
Linköping City Airport AB	0	0	0	0
Resecentrum Mark o Exploatering i Linköping AB	464	500	536	450
Dotterbolagens reserv	0	0	0	400

Personalförutsättningar

Den 31 december 2023 hade Linköpings kommun 10 259 medarbetare. Utöver detta tillkommer 1 745 personer med timlön. Framåt ses en utveckling där andelen tillsvidareanställningar beräknas öka medan visstidsanställningar och andelen arbetade timmar med timlön beräknas att minska. Andelen kvinnor är 76,4 procent och andelen män är 23,6 procent. Medelåldern är 45 år. Kommunen har 2 964 medarbetare med utomnordisk bakgrund.

Antal anställda med månadslön

	December 2022	December 2023
Antal tillsvidareanställda	9 949	9 938
Antal visstidsanställda med månadslön	571	321
Summa antal anställda med månadslön	10 520	10 259

Andelen tillsvidareanställda med heltidsanställning är 87 procent, en ökning med 1,3 procentenheter sedan föregående år. 86 procent av kvinnorna och 90 procent av männen har en heltidsanställning. På kommunövergripande nivå är det en fortsättning på en uppåtgående trend som förväntas fortsätta genom fortsatta insatser inom området. Det största utvecklingsbehovet finns på nuvarande Vård- och omsorgsförvaltningen, dock ses en ökning det senaste året, ett resultat av det utvecklingsarbete som genomförts vad gäller bemanningsplanering och schemaläggning. Den genomsnittliga sysselsättningsgraden för tillsvidareanställda i kommunen är 96,9 procent.

Summan utförda timmar med timlön är 765 355 timmar, en minskning jämfört med föregående år med ungefär 376 000 timmar. Summan utförda timmar med mertid och övertid är 112 585, en minskning jämfört med föregående år med ungefär 25 000 timmar. Värdet ökade dock markant föregående år vilket innebär att även årets värde är högt jämfört med åren innan. Majoriteten av timmarna är på nuvarande Vård- och omsorgsförvaltningen och Socialförvaltningen vilket kan tillskrivas det svåra bemanningsläget.

Andelen externa personalavgångar är 9,9 procent och har därmed minskat med 0,2 procentenheter sedan föregående år men ligger fortsatt högt jämfört med åren före pandemin. Linköpings kommun kommer att följa utvecklingen och analysera varför medarbetare väljer att avsluta sin anställning och utifrån det vidta åtgärder. Andelen nyanställda som är kvar i organisationen efter två år är 71,1 procent, en ökning med 3,6 procentenheter sedan föregående år.

Den totala sjukfrånvaron för 2023 var 8,0 procent, en minskning med 0,4 procentenheter jämfört med föregående år. Även om sjukfrånvaron har minskat sedan föregående år är den fortsatt hög i jämförelse med åren före pandemin och insatser behöver fortsatt vidtas för att sänka sjukfrånvaron.

Sjukfrånvaro 2020–2023 (%)

	2020	2021	2022	2023
Total sjukfrånvaro	8,6	8,0	8,4	8,0
Ålder 0–29 år	8,6	7,7	8,4	8,1
Ålder 30–49 år	8,2	7,6	7,8	7,3
Ålder 50-år	9,2	8,6	9,3	8,7
Män	6,2	6,0	6,4	5,9
Kvinnor	9,3	8,6	9,0	8,6
Andel långtidssjukfrånvaro (>60 dag)	37	40	39	42
Andel långtidssjukfrånvaro (>60 dag) män	25	30	28	30
Andel långtidssjukfrånvaro (>60 dag) kvinnor	39	42	42	44

Kommunens medarbetarundersökning visar att många medarbetare tycker att de har ett meningsfullt arbete och att det är tydligt vad som förväntas av dem i arbetet medan viktiga utvecklingsområden är möjlighet till återhämtning, förmåga att hantera konflikter och chefers uppskattning över medarbetarnas insatser. I jämförelse med andra motsvarande kommuner har Linköpings kommun ett lägre HME-värde (Hållbart medarbetarengagemang) och det största utvecklingsbehovet ses inom området ledarskap. En av tre medarbetare upplever inte en positiv känsla kring att gå till jobbet. De främsta anledningarna handlar om brist på lärande och utveckling, negativ social arbetsmiljö och ett svagt stöd från närmaste chef. Många chefer ser utmaningar i förvaltningens organisation och i kommunikation och förankring av mål på förvaltningen. Även tillgång till de resurser och det stöd som behövs för att kunna utföra uppdraget som chef är ett utvecklingsområde.

Inom en femårsperiod kommer nästan 100 nya chefer behöva rekryteras enbart på grund av pensionsavgångar. Att chefer har goda förutsättningar för sitt uppdrag är avgörande för utvecklingen framåt. En viktig förutsättning för att kunna utöva sitt ledarskap är antalet underställda medarbetare. Riktvärdet för Linköpings kommun är 30 medarbetare per chef. Antalet medarbetare per chef är i genomsnitt 35, en minskning med 3 jämfört med 2022. Utbildningsförvaltningen har 56 och Vård- och omsorgsförvaltningen har 37 medarbetare per chef medan övriga förvaltningar har betydligt lägre värden. Totalt är det 126 chefer i kommunen som har fler än 30 medarbetare.

Linköpings kommun ser fortsatta utmaningar att rekrytera medarbetare med rätt kvalifikationer till flera viktiga välfärdsyrken, framför allt inom äldreomsorgen. Allt fler av välfärdsanvändarna är dessutom multisjuka med komplexa vårdbehov. Enligt nationella siffror kommer de personer som är över 80 år att öka med nästan 50 procent mellan åren 2021–2031. Samtidigt förbättras de äldres hälsa och kommunen behöver därför arbeta med parallella scenarier för att analysera det framtida behovet av medarbetare. Andelen barn och unga minskar vilket gör att behovet inom förskola och skola kommer att minska.

Samtidigt som det kommer att finnas stora rekryteringsbehov ökar andelen personer i arbetsför ålder endast med fyra procent 2021–2031, en betydligt lägre ökning jämfört med föregående tioårsperiod. En ytterligare skillnad är att ökningen i större utsträckning finns bland de yngsta (20–24 år), drygt en tredjedel, och de äldsta (60–66 år), nästan hälften. Det innebär att en stor del av tillväxten i den arbetsföra befolkningen framöver finns bland personer med relativt kort arbetslivserfarenhet och som i större utsträckning kommer att studera under delar av tioårsperioden, samt av äldre personer. Fler äldre i arbetsför ålder innebär fler med lång arbetslivserfarenhet men med en successivt högre benägenhet att arbeta deltid eller gå i pension. Nästan hela ökningen, 95 procent, av personer i arbetsför ålder är utrikesfödda. Antalet utrikesfödda i arbetsför ålder kan dock på kort sikt öka och minska genom politiska beslut inom migrationsområdet som snabbt kan ge nya förutsättningar för möjligheten att invandra och stanna.

Mål och inriktning

Kommunövergripande mål

I budgeten omsätts den politiska inriktningen till ekonomiska ramar och kommunövergripande mål för den kommunala verksamheten. Nämnderna ansvarar för att arbeta utifrån de kommunövergripande målen och de inriktningar som anges.

Målområde Samhälle

Målområde samhälle beskriver vad kommunen ska uppnå för att utveckla närmiljön och Linköping som plats.

Ett tryggt och säkert Linköping

I Linköping är det tryggt att bo, leva och verka i hela kommunen. Det finns inte några områden som av polisen klassas som särskilt utsatta. De kommunala verksamheterna driver ett aktivt trygghetsskapande och brottsförebyggande arbete på olika nivåer tillsammans med polis, näringsliv, civilsamhälle och andra aktörer i samhället. Skola och socialtjänst har en nära kontakt med polisen i det förebyggande arbetet för att skapa bättre förutsättningar att nå unga i ett tidigt skede. Alla kommunala verksamheter arbetar med att stärka såväl den upplevda som den faktiska tryggheten i offentliga miljöer.

Linköping har ett rikt idrotts- och kulturutbud där fler ges möjlighet att delta. Ideellt engagemang inom föreningar uppmuntras och idrottsföreningarnas arbete för samhället värdesätts. Genom en bred samverkan finns det möjlighet till aktivitet och rörelse för alla hela livet. Satsningar på arbete, skola och fritidsaktiviteter görs i samarbete med näringsliv och föreningsliv för att alla Linköpingsbor ska ha likvärdiga möjligheter att utveckla sina förmågor och forma sina liv. Särskilt viktigt är en meningsfull fritid i unga år. Fritidsverksamheten finns därför i fler stadsdelar för att komplettera skolan och erbjuda barn och unga en meningsfull fritid.

I ett skarpt säkerhetspolitiskt läge prioriteras insatser för höjd beredskap och ökad motståndskraft. Linköpings kommun tar ansvar för att säkra en stark civil beredskap och är en aktiv part i uppbyggnaden av totalförsvaret.

Ett Linköping med minskad segregation

I Linköping finns goda livschanser. Här skapas förutsättningar för ett jämställt och jämlikt samhälle. För att minska skillnaderna i livsvillkor och för att skapa ett mer integrerat och tryggt Linköping tas ett gemensamt ansvar för Linköpings utveckling. Kommunen har ett tydligt, strukturerat och målinriktat arbete för att minska och motverka rumslig segregation som ger negativa effekter för samhället och individen. Arbetet med att motverka segregationens negativa effekter och de ojämlika livsvillkor den skapar är prioriterat.

Områden med socioekonomiska utmaningar förbättras strukturellt. Utanförskap bryts och bostadskariär möjliggörs inom ett och samma område. De naturliga mötesplatserna för Linköpingsborna blir fler, och de finns för människor med olika kulturella och socioekonomiska bakgrunder samt för olika åldrar.

Ett Linköping i framkant inom miljö- och klimat

Linköping ligger i framkant med ett offensivt arbete för miljö och klimat. Linköpings kommun, Linköpingsbor och näringsliv arbetar tillsammans för att nå målet om netto noll växthusgasutsläpp senast 2045. Arbetet som präglas av samsyn och långsiktighet stärker näringslivet och bidrar till ökad livskvalitet för kommuninvånare. För att målen ska nås tillhandahåller kommunkoncernen robust och resurseffektiv el- och värmeproduktion där kontinuerlig teknikutveckling är en förutsättning. Hela kommunkoncernen verkar för en omställning till cirkulär ekonomi och delningsekonomi som omfattar hela Linköping. Genom ett samordnat och proaktivt klimatanpassningsarbete säkras kommunkoncernens verksamhet mot de klimatförändringar som ger effekt redan idag.

I miljöarbetet prioriteras insatser för att säkra en välmående och tillgänglig natur och miljö där kommunkoncernen även arbetar för att minska användningen av hälso- och miljöskadliga kemikalier.

Ett växande Linköping med ett starkt näringsliv

Näringslivet skapar samhällsnytta i form av arbetstillfällen och utveckling vilket bidrar till kommunens tillväxt. Näringslivets kompetensförsörjning tillgodoses via högkvalitativ kommunal vuxenutbildning, ett brett utbud av relevanta YH-utbildningar och tillgänglig högre utbildning. LiU-studenter stannar, i allt högre grad, efter avslutade studier tack vare den goda arbetsmarknaden. Det är enkelt att starta, driva och utveckla företag i Linköping, både i staden och på landsbygden. Som företagare är det enkelt att ta kontakt med kommunen för att få råd och stöd som kan underlätta vardagen.

Linköpings attraktionskraft för nyetableringar är fortsatt god tack vare tillgång på mark, kompetens, bostäder, service och god infrastruktur (inklusive el, värme och fjärrkyla). Väg- och järnvägsförbindelser är mycket goda och Linköping City Airport har en central regional funktion. Kommunens klustermiljöer växer och fler innovativa företag etableras som bidrar till kommunens ledande position inom teknik/IT samt lösningar för miljö- och klimatomställningen.

Linköpings utveckling utgår från helheten när nya stadsdelar planeras och hållbar omställning står i fokus. Trafiksystemet utvecklas genom olika samspelande mobilitetslösningar. Linköping har en attraktiv stadskärna och en levande landsbygd. Linköpings kommun skapar förutsättningar för en hög och jämn byggtakt som tillgodoser olika behov med fokus på företag och verksamheter. Linköping är, och förblir, den ekonomiska motorn i en växande region.

Målområde Medborgare

Målområde medborgare beskriver vad kommunen ska uppnå i tjänster och service för att tillgodose medborgarnas behov och förväntningar.

Lättillgänglig, god och jämlik välfärd

I Linköping är välfärdsuppdraget överordnat. Alla Linköpingsbor kan känna sig trygga i att det finns en väl fungerande välfärd i livets alla skeenden. Kommunalt finansierade tjänster är effektiva och har kvalitet. Linköpings kommun är bra på service.

Vård, omsorg och socialtjänst finns nära Linköpingsborna. Inom vård och omsorg finns det flera alternativ som Linköpingsborna själv väljer mellan. Till exempel finns det inom hemtjänsten möjlighet att välja bort utförare och det finns fortsatta möjligheter att byta äldreboende. Äldre har också möjlighet att bo kvar hemma längre och det finns ett aktivt arbete för att minska och bryta ofrivillig ensamhet bland äldre. Det är ordning och reda i äldreomsorgen. Linköpingsborna kan räkna med en likvärdig vård och omsorg med kvalitet, oavsett utförare.

Familjer i Linköping känner trygghet i att barn har en tillvaro där de kan växa och utvecklas under goda förhållanden. Ett viktigt område för socialtjänsten är tidiga och förebyggande insatser. Kommunala insatser utformas för att underlätta vardagen och möta Linköpingsbornas behov. I alla kontakter med Linköpings kommun kan Linköpingsborna räkna med stöd i utsatta situationer.

Skolor med fokus på kunskap och studiero

Linköping är den bästa kommunen för barn och unga att växa upp i. Här får fler Linköpingsbor möjlighet till en lyckad skolgång och det finns utbildning för livet. I Linköpings skolor präglas skolmiljön av lugn och studiero, här kan alla elever känna sig trygga. Barn och unga får rätt hjälpmedel i skolan för att nå sin fulla potential och kunskapskraven. Elever med särskilda behov erbjuds anpassad undervisning. Elever möts av kunniga och engagerade lärare med god språkkunskap. Skolorna arbetar förebyggande, och i nära samverkan, och med tidiga insatser. Det finns en fungerande elevhälsa och skolan har en tät kontakt med föräldrar för att tidigt stötta elever.

Förskolan har en viktig roll åren innan skolplikten träder in. Förskolan ges också bättre förutsättningar att fokusera på varje barns behov genom mindre barngrupper och ökad grundbemanning. I grundskolan klarar fler elever kunskapskraven och så många som möjligt går gymnasiet med examen. SFI och andra vuxenutbildningar har hög kvalitet och genomströmning samt bidrar till en fungerande integration, individuell utveckling och leder till jobb.

Fler i jobb och egenförsörjning

I Linköping finns enkla vägar till egenförsörjning. Linköpingsbor går från bidragsberoende och utanförskap in i arbete och gemenskap genom stöd och tydliga krav på individen. Den kortaste vägen till att

kunna försörja sig själv söks alltid och därmed den snabbaste vägen till integrationen för nyanlända. Kommunen prioriterar jobb och välfärd framför bidrag för en långsiktigt hållbar utveckling. Genom att öka samarbetet med myndigheter och det lokala näringslivet, där de flesta jobbtillfällena finns, så kortas tiden ytterligare.

Linköpings kommun är en aktiv part i arbetet med bra utbildningsinsatser, anställningar med anställningsstöd genom arbetsförmedlingen, serviceyrken och praktikplatser riktade till långtidsarbetslösa med försörjningsstöd för ett vuxenliv i arbete. Utifrån sin förmåga är alla människor delaktiga i arbetslivet och tar ansvar för sin försörjning. Kommunen kan, genom att återta delar av verksamhet i egen regi när avtalen med de privata aktörerna upphör, skapa platser inom till exempel städning eller parkskötsel för arbetsträning.

Målområde Ekonomi

Målområde ekonomi beskriver vad kommunen ska uppnå för en stabil och god ekonomi.

En hållbar ekonomi

Linköpings kommun har en stark och hållbar ekonomi. Det förs en ansvarsfull ekonomisk politik i såväl goda som sämre tider. Den kommunala kärnverksamheten är prioriterad, kostnadseffektiv och möter Linköpingsbornas behov. Lokalerna är ändamålsenliga och används effektivt. Kommunens bolag har en kostnadseffektiv verksamhet på affärsmässig grund. Bolagen har en ekonomisk ställning som medger utveckling och investeringar utan ägartillskott. En ordnad ekonomi möjliggör satsningar för att klara välfärdsuppdraget. Linköpingsborna ska kunna räkna med god kvalitet på kommunal verksamhet, service och anläggningar.

Målområde Verksamhet

Målområde verksamhet beskriver hur arbetsprocesser och organisation ska utvecklas för att uppnå goda resultat.

En organisation med hög produktivitet och effektivitet

Linköpingsborna är trygga med att offentliga medel används på rätt sätt. Kommunens resurser prioriteras till kärnverksamheterna som präglas av ordning och reda. Det finns höga krav på effektivitet, kvalitet och flexibilitet. Med en öppen och tillåtande attityd för nya lösningar arbetar kommunen aktivt för att effektivisera verksamheten och skapa bättre tjänster för Linköpingsborna. Kommunen testar och utmanar digitaliseringens möjligheter för att service och tjänster ska vara snabb, tillgänglig och korrekt. Verksamhetsutvecklingen är innovativ, kunskapsbaserad och bidrar till en hållbar utveckling. Kärnverksamhet som skola, vård och omsorg är välfungerande och fria från oseriösa aktörer. All verksamhet, oberoende av utförare, följs noggrant upp mot högt ställda kvalitetskrav.

Inom klimat och miljö ligger såväl Linköping som den kommunala verksamheten i framkant. All verksamhetsutveckling görs med Linköpingsborna samt social, miljömässig och ekonomisk hållbarhet i fokus. Det bedrivs ett kontinuerligt jämställdhets- och mångfaldsarbete för att utveckla verksamheterna.

I Linköping finns en aktiv samverkan mellan Linköpingsborna, näringsliv, universitet och civilsamhället. Alla är delaktiga i kommunens utveckling och bidrar till att driva Linköping framåt och ska därför ges goda villkor för att delta i utformning och leverans av välfärdstjänster.

Målområde Medarbetare

Målområde medarbetare beskriver hur medarbetarnas resurser ska tillvaratas och utvecklas.

Linköpings kommun är en attraktiv arbetsgivare med en hållbar kompetensförsörjning

I Linköpings kommun känner varje medarbetare arbetsglädje och stolthet, har inflytande och möjlighet att utvecklas. Det finns goda förutsättningar att arbeta i hela kommunen. Arbetsgivaren medverkar till medarbetarnas kompetensutveckling och höga krav ställs på både yrkeskunskap och språkkunskap. Arbetsvillkoren upplevs som goda och kommunens arbetsplatser är trygga och säkra samt präglas av öppenhet och inkludering. Chefer och medarbetare arbetar tillsammans för en god organisatorisk och social arbetsmiljö. Arbetssätt för att attrahera, rekrytera, behålla och utveckla medarbetare är under ständig utveckling liksom nya sätt att organisera och utföra arbetet för en hållbar kompetensförsörjning. Medarbetare är ambassadörer för sin verksamhet och rekommenderar kommunen som arbetsgivare. Fler medarbetare väljer att arbeta längre och med önskad sysselsättningsgrad.

Strategiska utvecklingsområden

Strategiska utvecklingsområden är särskilt prioriterade områden för att uppnå de kommunövergripande målen under budgetperioden. En utveckling inom områdena ska nås genom tydligt riktade insatser i internbudgetar, verksamhetsplan och basuppdrag.

Prioriterade strategiska utvecklingsområden är:

- Ekonomi
- Segregation
- Trygghet och säkerhet
- Civil beredskap
- Växande stad
- Klimat- och miljö
- Vård och omsorg
- Digitalisering
- Personal- och kompetensförsörjning

Ekonomi

Linköpings ekonomiska förutsättningar och utmaningar framgår av avsnittet "Ekonomiska förutsättningar".

Segregation

Skillnaderna i befolkningens levnadsförhållanden ökar successivt och riskerar att ytterligare utvecklas i en negativ riktning. Detta bland annat till följd av inflationen som för med sig högre levnadskostnader och risk för ökad arbetslöshet. Den socioekonomiska boendesegregationen i Linköping avspeglar sig i skolan, arbetsmarknad, ekonomisk standard, livsmiljöer och demokratiskt deltagande. I områden med socioekonomiska utmaningar i Linköping lever en högre andel av barnen i risk för relativ barnfattigdom.

Långtidsarbetslösheten i Linköping är en fortsatt utmaning som spänner över flera områden. Linköping har i jämförelse med andra kommuner en generell låg arbetslöshet men sammansättningen bland de arbetslösa har ändrats och allt fler av de som är inskrivna på Arbetsförmedlingen står långt ifrån arbetsmarknaden och bedöms tillhöra gruppen med svag konkurrensförmåga. Utvecklingen i Linköping förklaras delvis av en tydligt polariserad arbetsmarknad med en arbetslöshet för utrikes födda som är nästan tre gånger högre än arbetslösheten totalt och mer än sex gånger så hög som för de inrikes födda. Trots att långtidsarbetslösheten sjunker i Linköpings kommun ligger den på en hög nivå, och de som står allra längst bort från arbetsmarknaden (arbetslösa i mer än två år) har ökat mycket under de senaste åren. Under det senaste året har dock antalet mycket långtidsarbetslösa (inskrivna som arbetslösa i minst 24 månader) minskat något och är i dag 100 färre än för ett år sedan, men ändå 180 fler än för fem år sedan. Av samtliga arbetslösa saknar 28,6 procent gymnasieutbildning och 62,5 procent är utrikesfödda¹.

Långtidsarbetslösheten påverkar kommunens verksamheter och ekonomi på flera sätt. Dels påverkas skatteunderlaget genom lägre skatteintäkter och dels påverkas kostnaderna för ekonomiskt bistånd. Samtidigt är bristen på arbetskraft en utmaning för tillväxten i Linköping. Vilken utbildningsnivå som personen har påverkar i stor utsträckning möjligheterna att få ett arbete. Det gäller både för dem som är födda i Sverige och för dem som är födda i ett annat land. Personer med kort utbildning behöver studera vidare för att stärka sin position på arbetsmarknaden och fler behöver utbilda sig inom bristyrken. Det är också viktigt att fler av Linköpings unga fullföljer en gymnasieutbildning. Erfarenheten visar att de som inte klarar sina gymnasiestudier, riskerar att långvarigt hamna utanför arbetsmarknaden och har svårt att ta sig tillbaka till utbildning.

---

¹ Personer med förgymnasial utbildning utgör 9,5 procent av befolkningen i åldern 18-64 år och utrikes födda utgör 23,7 procent av befolkningen i åldern 16-65 år. Noter att att åldersintervall i uppgifterna om arbetslöshet skiljer sig beroende på källa.

Antalet Linköpingsbor som behöver ekonomiskt bistånd för sin försörjning har minskat de senaste åren men Linköping har dock fortfarande, i relation till jämförbara kommuner, en hög andel vuxna biståndsmottagare med långvarigt ekonomiskt bistånd och en hög andel vuxna personer som återkommer till försörjningsstöd inom ett år efter avslutat försörjningsstöd. Linköpings kommun betalar också ut mer pengar till varje hushåll som uppbär bistånd, än vad jämförbara kommuner gör. Det bidrar sammantaget till att Linköping också har en hög nettokostnad. Under 2023 gjordes en genomlysning av kostnaderna där mer ingående jämförelser gjordes med andra kommuner. Utifrån detta genomförs flera åtgärder med syfte att få ner snittkostnaderna. För att få ner kostnaderna krävs även ett proaktivt arbete med att förhindra att människor blir beroende av försörjningsstöd, till exempel genom kommunala arbetsmarknadsinsatser som kan stötta och kompetensutveckla individer som står långt från arbetsmarknaden och reguljära studier, och en kommunal vuxenutbildning som erbjuder utbildning i förenlighet med näringslivets behov.

Arbetet mot segregation är högt prioriterat och fokuserar på att minska den socioekonomiska boendesegregationen som medför negativa effekter för samhället och individen. Arbetet, som är en del av kommunens arbete för ett socialt hållbart Linköping, behöver även fortsättningsvis intensifieras för att tidigt erbjuda stöd och förhindra en negativ utveckling med ökade sociala problem. Samtliga nämnder behöver bidra i arbetet med inriktningen att minska och motverka socioekonomisk boendesegregation som ger negativa effekter för samhället och individen. Kommunens åtgärdsplan mot segregation, som syftar till att samordna kommunens insatser mot segregation med samhällsaktörer och civilsamhället, utvärderas årligen. Planen och de genomförda insatserna följs upp och utvärderas inför att en ny åtgärdsplan tas fram 2025. Åtgärdsplanen ska ses som ett komplement till det arbete mot segregation som nämnderna utifrån sitt basuppdrag behöver intensifiera.

Trygghet och säkerhet

Otrygghet har blivit en allt större samhällsutmaning som kan leda till en försämrad livskvalitet genom de begränsningar i vardagslivet och till det offentliga rummet som den för med sig. Linköping har som andra kommuner haft en utveckling av kriminella grupperingar och organiserad brottslighet. I de trygghetsundersökningar som genomförs framkommer stora skillnader i otrygghet mellan grupper och områden i Linköping. I det brottsförebyggande arbetet behövs fortsatta åtgärder som både är situationella och sociala. Situationella är åtgärder som riktas mot särskilda platser för att öka trygghetsupplevelsen och minska brottsligheten. De sociala åtgärderna riktas mot enskilda individer för att de inte ska begå brott. För att motverka brottslighet behövs tidiga och förebyggande insatser riktat till barn och ungdomar för att stärka skyddsfaktorer och minska betydelsen av riskfaktorer. Det handlar om trygga uppväxtmiljöer där fler unga har en meningsfull fritid och kommer ut på arbetsmarknaden, att familjer stöttas genom föräldraskapsstödande åtgärder.

Skolresultaten är en skyddsfaktor för alla barn. Alltför många unga Linköpingsbor saknar behörighet till gymnasieskolans nationella program och fullföljer inte sin gymnasieutbildning. De får därmed svårare att etablera sig på arbetsmarknaden och ökad risk att hamna i utanförskap och kriminalitet. För att långsiktigt parera en negativ utveckling behöver kommunala insatser för att få fler att både fullfölja och genomgå gymnasieutbildning tydligt prioriteras. Att klara av skolan är en skyddsfaktor både när det gäller att minska risken för att bli kriminell men också för att själv utsättas för brott och en gymnasieutbildning är den enskilt viktigaste faktorn för att varaktigt etableras på arbetsmarknaden. Här behöver Linköpings kommuns olika verksamheter tillsammans med andra aktörer exempelvis den idéburna sektorn utveckla effektiva riktade sociala insatser.

Det har sedan ett antal år varit ett högt tryck på barn- och ungdomsvården. Samhällsutvecklingen och den situation som Linköping har med segregation och gängkriminalitet har en direkt påverkan på kommunens verksamhet. För Linköpings kommun har kostnaderna inom barn- och ungdomsvården ökat med 71 procent sedan 2016 vilket är betydligt högre än utvecklingen för riket (36 procent). I relation har åldersgruppen 0-20 år endast ökat med 8 procent i Linköping och 6 procent i riket. Av kommunens alla placeringar bedöms 16,7 procent av kostnaderna för dygnsplaceringar (i HVB, SiS och stödboende) vara kopplade till gängkriminalitet. Det motsvarar 20 miljoner kronor. Linköpings kommun arbetar på olika sätt med att skapa förutsättningar för en hållbar socialtjänst.

Välfärdsbrott och otillåten påverkan ökar i kommunerna och är idag så stor att den allvarligt hotar att underminera förtroendet för välfärden. Välfärdsbrottsligheten handlar till stor del om bedrägerier mot de offentliga välfärdssystemen, där pengar betalas ut på felaktiga grunder från offentliga försäkrings- och bidragssystem. Det innebär på sikt mindre pengar över till vård, skola och omsorg. På längre sikt finns det risker för att välfärdsbrottsligheten blir systemhotande. Linköpings kommun behöver fortsätta vidta åtgärder för en hållbar struktur mot välfärdsbrott i systematisk samverkan med statliga myndigheter.

Ett samordnat och strukturerat brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete handlar om allt från tidiga förebyggande insatser, riktade insatser med fokus på såväl brottsituationer, brottsutsatta och gärningspersoner till att utforma en tillgänglig och välskött stadsmiljö och skapa tillit för samhällets funktioner. Den fysiska utvecklingen av kommunen och upprustningen av den offentliga miljön ska ske samtidigt med satsningar på utbildning, arbete, företagande, service och kultur- och idrottsaktiviteter. Alla delar av kommunens verksamheter ska arbeta med att stärka tryggheten och minska brottsligheten och bidra till samordningen av kommunens trygghetsskapande och brottsförebyggande åtgärder, vilket sammanställs och utvärderas i åtgärdsplanen för det brottsförebyggande arbetet. Det handlar dels om att samverka mellan förvaltningarna men också tillsammans med myndigheter för att motverka brottslighet, välfärdsbrott, desinformationskampanjer och parallellsamhället. Insatser och åtgärder under budgetperioden ska prioriteras och genomföras utifrån politiska styrdokument och den åtgärdsplanen för det brottsförebyggande arbetet som tas fram årligen.

Civil beredskap

Under en tid har det allmänna säkerhetsläget försämrats och situationen är allvarlig. Sveriges civila beredskap behöver stärkas för att möta den breda och allvarliga hot- och riskbild som samhället står inför. Kommunernas arbete med civil beredskap regleras i första hand i Lagen om extraordinära händelser (leh) och förordningen (2022:524) om statliga myndigheters beredskap, den nationella risk och sårbarhetsbedömningen. Staten ska ersätta kommunerna för kostnader för de förberedande uppgifter som utförs. Kommunernas nuvarande arbete med civil beredskap har tidigare reglerats i en överenskommelse mellan SKR och Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB). För 2024 och framåt finns i dagsläget ingen överenskommelse. Regeringen gav i mars 2023 en särskild utredare i uppdrag att utreda vilket grundläggande beredskapsansvar kommuner och regioner bör ha inför och under fredstida kriser och höjd beredskap. Det huvudsakliga syftet med översynen är att den ska leda fram till en författningsreglering och ett system som ger bättre möjligheter att förstärka och utveckla kommuners och regioners verksamheter inför och under fredstida kriser och höjd beredskap. Utredningen skulle presenteras i mars 2024, men på grund av det omfattande arbetet ska uppdraget i stället redovisas senast den 30 september 2024.

MSB har i uppdrag att utveckla och stödja arbetet med civilt försvar och samhällets beredskap mot olyckor och kriser. Inom ramen för det ligger uppgiften att inrikta aktörernas arbete med beredskapsplanering. MSB har mot bakgrund av detta tagit fram en planeringsinriktning för civil beredskap med syftet att ge ett tillgängligt och samlat stöd till utveckling av förmågan för att förebygga och hantera samhällsstörningar i hela hotskalan. Stödet utgörs främst av utvecklingssteg inom de fokusområden som MSB bedömer vara av särskild betydelse för att kunna skapa en ökad förmåga att förebygga och hantera fredstida kriser, krigsfara och krig. Dessa områden har bland annat utformats utifrån förordningen (2022:524) om statliga myndigheters beredskap, den nationella risk- och sårbarhetsbedömningen, den samlade bedömningen av det civila försvarets förmåga samt de förslag till åtgärder för att stärka det civila försvaret som MSB redovisade till regeringen i maj och november 2022.

Linköping kommun har pågående aktiviteter för att säkerställa kommunens organisation både vid extraordinära händelser och samhällsstörningar samt i höjd beredskap med förmåga som part i totalförsvaret. Arbete med återuppbyggnaden av totalförsvaret bedöms vara strategiskt sammansatt och heläckande samt bedöms sammantaget ligga i framkant i kommunsektorn. I det fortsatta arbetet kommer de risk- och sårbarhetsanalyser som kommunen genomför utgöra viktiga underlag för att analysera vilka extraordinära händelser som kan inträffa i kommunen, och hur dessa händelser kan påverka den egna verksamheten. I det arbetet utgör även det förvaltningsövergripande arbetet med att

etablera beredskapsplaner viktiga delar. Krigsorganisationen ska vara en stabil länk i den sammanhängande kedjan i totalförsvaret. Det betyder att Linköpings krigsorganisation ska ha en sådan förmåga att den kan utsättas för svåra påfrestningar under lång tid utan att leveranserna fördröjs, förvrängs eller hamnar i orätta händer. Krigsorganisationens krigsduglighet beskrivs i fyra dimensioner, vilka är personaluppfyllnad, utbildning och övning, lokaler och stödsystem samt styrdokument och planer, som följs upp. Det försämrade säkerhetsläget nationellt ställer emellertid krav på att de kommunala verksamheterna hela tiden utvecklar sin förmåga att hantera en större kris eller i värsta fall hot om krig. Som en del i det behöver verksamheterna höja den allmänna säkerhetsmedvetenheten. Fortsatta insatser och åtgärder under budgetperioden ska prioriteras och genomföras utifrån politiska styrdokument i syfte att stärka den civila beredskapen.

Växande stad

Linköping växer vilket ställer krav på att kommunen har beredskap för att kunna tillmötesgå de behov som uppstår. Samhällsviktig verksamhet behöver anpassas och utvecklas kontinuerligt för att möta tillväxten och de nya behov som följer. Linköpings tillväxt innebär ett ökat behov av anläggningar, arenor och mötesplatser för både idrott och kultur i olika format. Även de befintliga miljöerna som gator, parker och allmänna ytor behöver moderniseras och anpassas utifrån den växande staden. Beslut har fattats om ett nytt gemensamt räddningsövningsfält för Räddningstjänsten i Östra Götaland (RTÖG) till en uppskattad ökad medlemsavgift om ca 4,3 mnkr per år. Räddningsövningsfältet ska ägas och förvaltas av räddningstjänsten. Det pågår också utredning om ny räddningsstation i Ljungsbro som ska ersätta befintlig station. Lejonfastigheter har i uppdrag att projektera för en station som enligt tidplanen ska vara färdigställd 2026.

Att Linköping växer syns inte minst i efterfrågan på att utveckla privat och kommunal mark för bostadsbyggande, verksamheter och handel. Även om marknaden tillfälligt bromsat in något, på grund av en orolig omvärld med kostnadsökningar som följd, är Linköping fortfarande attraktivt för nya etableringar samtidigt som Linköpings techsektor växer kraftfullt. Trycket innebär en ökad konkurrens om hur marken ska användas. Markanvändningen hamnar också i fokus när krav på kostnadseffektivt bostadsbyggande ska balanseras mot ställda miljökrav och klimatanpassade åtgärder. Nivåerna för kommunens markreserv verksamhetsmark har inte uppnått önskad nivå (hektar). Bedömningen är att markreserven, primärt avsedd för expansion- eller nyetablering, aldrig bör understiga uppsatt mål på 50 hektar. En låg markreserv kan hämma tillväxten genom att kvarvarande mark sannolikt inte matchar efterfrågan.

Höghastighetsjärnvägen Ostlänken som ska byggas genom Linköping med start 2028 är det största samhällbyggnadsprojektet i modern tid i kommunen. Under 2024–2026 pågår arbetet med att ta fram en järnvägsplan. Det är en detaljerad beskrivning av hur sträckningen av järnvägen ska se ut och hur den ska byggas. Trafikverket ansvarar för arbetet men kommunen är mycket delaktig och arbetar intensivt med att möta statens planering på kommunal nivå. Ett viktigt arbete är att föra dialog med fastighetsägare och verksamheter som berörs av Ostlänken för att se över behov och hitta möjligheter för en eventuell framtida omlokalisering. I takt med att processerna kring bland annat Ostlänken och framtidens stadskärna intensifieras behöver de kommunala verksamheterna ha ett större fokus på hållbarhetsperspektiv där i synnerhet social hållbarhet behöver integreras. Genom de två stadsutvecklingsprojekten finns möjlighet till förändring av den socioekonomiska boendesegregationen som för närvarande präglar kommunen. För att möjliggöra en förändring behöver det sociala hållbarhetsperspektivet integreras i ett tidigt planeringsstadium där exempelvis invånare boende i berörda stadsdelar får möjlighet till delaktighet i dialoger. På motsvarande sätt kan investeringar för klimatanpassning användas för att höja stadens attraktivitet för att tillsammans med invånare skapa ytor för rekreation, social interaktion och rörelse. Ett annat viktigt område är Mjärdevi som behöver ta nästa steg mot framtidens globalt attraktiva teknikpark.

Linköping kommuns NKI för ett gott näringslivsklimat har utvecklats positivt de senaste fem åren men kommunen behöver fortsatt fokusera på, och öka förståelsen för, näringslivet i myndighetsutövning, i upphandlingar såväl som i planerings- och etableringsprocesser. Det privata näringslivet står för 68 procent av stadens arbetstillfällen. Det är således helt kritiskt att kommunen lyckas säkra befintliga

och nya arbetstillfällen, bibehålla och stärka Linköpings attraktivitet och att skapa goda förutsättningar för näringslivet att etableras, utvecklas och växa i Linköping.

Kommunens investeringar har ökat kraftigt och nettoinvesteringarna har under flera år kraftigt överstigit avskrivningskostnaderna. Investeringsvolymen förväntas öka ytterligare under kommande år då ytterligare projekt inleds (bl.a. Ullevileden) vilket måste beaktas i den ekonomiska planeringen. Beslutet om Ostlänken kommer också att få stor påverkan på kommunens kommande investeringar.

Klimat och miljö

Hållbarhetsarbetet i Linköpings kommun utgår från FN:s Agenda 2030 som anger sjutton globala mål för hållbar utveckling. Kommunen har en central roll i förverkligandet av Agenda 2030 på lokal nivå. Utgångspunkten för hållbarhetsarbetet i Linköpings kommun är att genom lokala insatser bidra både till en hållbar utveckling i kommunen och till att uppnå de globala målen. Hållbarhetsarbetet kräver därför helhetssyn och intern samverkan, men också ett aktivt samarbete med olika aktörer i lokalsamhället. Sedan ett par år sammanställer Linköpings kommun årligen en hållbarhetsrapport. Syftet med hållbarhetsrapporten är att ge ökad kunskap om tillstånd och utveckling inom hållbarhetsområdet, samt en överblick över ett urval av kommunkoncernens insatser i Linköpings kommun. Redovisningen sker utifrån Agenda 2030 och de globala målen samt kommunens verksamhetsområden inom social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet. Hållbarhetsrapporten är därmed även ett viktigt planeringsunderlag inför kommande år.

Linköping har länge haft klimatfrågorna i fokus där det övergripande klimatmålet är att Linköpings kommun ska uppnå netto-noll växthusgasutsläpp 2045, vilket ligger i linje med det nationella klimatmålet. Kommunkoncernen bedriver sedan länge ett aktivt arbete för utsläppsminskningar.

Under 2023 togs en klimatfärdplan tagits fram för Linköpings kommunkoncern som redovisar vilka åtgärder som ska genomföras åren 2024–2030. Även inom klimatanpassning sker en uppväxling av insatser genom ett reviderat program och tillhörande handlingsplan (planerat till kommunfullmäktige efter sommaren 2024).

Linköping har länge samarbetat mellan samhällets olika nivåer och med näringsliv för att driva på miljö- och klimatomställningen, bland annat genom det lokala nätverket Linköpingsinitiativet. Ett annat exempel är beslutet om att inrätta ett externt Klimatråd med syfte att följa och granska kommunens arbete för att uppnå beslutade klimatmål med utgångspunkt i Klimat- och energiprogrammets mål och prioriterade insatsområden (KS 2024-03-19, § 65). Klimatrådets uppgift är att också bistå med omvärldsanalys och konsekvensbedömning samt ge förslag till fortsatt arbete för att uppnå kommunens klimatmål.

Under kommande planperiod kommer hela kommunkoncernen behöva bidra till måloppfyllelse, både vad gäller att minska utsläpp av växthusgaser och att göra klimatanpassningar. Strukturella åtgärder och investeringar inom kommunkoncernen för att åstadkomma detta behöver i större utsträckning riktas till de aktörer som kan göra insatser. En central del i detta blir det interna arbetet i kommunala förvaltningar, till exempel i rollen som beställare kopplat till upphandling av lokaler och varor, anpassning av arbetssätt vid värmeböljor och skyfall, val av resor och arbete för att minska energiåtgång. Tillsammans med koncerninterna insatser behöver kommunen också fortsatt stöd från nationell nivå, näringslivet och kommuninvånarna.

Parallellt med att kommunen intensifierar arbetet med miljö- och klimatomställningen behöver kommunen också se över sin ordinarie styrning och ledning, för att öka implementeringen av åtgärder. Flera av nämnder befinner sig i ett ekonomiskt utmanande läge och behöver prioritera sitt grunduppdrag. En utmaning för nämnderna kommer att vara att prioritera ett hållbarhetsarbete som ger resultat på lång sikt samtidigt som nämnderna måste tillgodose mer akuta behov. Kommunen behöver därför säkerställa en effektiv styrning med tydligare prioriteringar inom miljö- och klimatomställningen.

Vård och omsorg

Den demografiska utvecklingen visar att kommuner och regioner har flera tuffa år framöver. Antalet invånare över 80 år ökar med nästan 50 procent de närmsta tio åren, vilket kommer att öka behoven

av välfärdstjänster som sjukvård och äldreomsorg. Samtidigt ökar antalet personer i arbetsför ålder blygsamt under samma period. De demografiska förutsättningarna skiljer sig rejält åt över landet. I Linköping är andelen äldre - över 65 år - jämförelsevis låg jämfört med riket. År 2023 var 18 procent av befolkningen 65 år eller äldre. I absoluta tal motsvarar detta ungefär 29 984 personer. Linköping har dock en hög andel som är 80 år eller äldre i relation till hela gruppen 65 år eller äldre (äldre äldre). Förhållandet gäller både i relation till riket och i förhållande till större städer, där Linköping idag ligger högst. Fram till 2030 förväntas andelen Linköpingsbor som är över 80 år öka med 1 283 personer till början av 2027 och med 2 298 personer till början av 2030 (drygt 25 procent).

Linköpings kommun har haft stora problem med att verkställa beslut inom området LSS och socialpsykiatri. Det har främst varit beslut om insatserna daglig verksamhet och boende (vuxna och barn och unga) som inte kunnat verkställas. Svårigheterna i verkställighet kan förklarats av dels en ökad komplex behovsbild hos brukare och dels en kapacitetsbrist avseende boendeplatser. Ett omfattande omställningsarbete pågår för att möta behoven men bedömningen är att utmaningarna inom området LSS och socialpsykiatri kommer vara fortsatt stora de närmaste åren.

Även om äldres hälsa har förbättrats kommer utvecklingen av antalet äldre få en betydande påverkan på kommunen. Det kommunala ansvaret har också vuxit över tid. Både genom formella förändringar av ansvarsgränser som till exempel hemsjukvårdsreformen och successiva överflyttningar av verksamhet från landstingen/regionerna. Fler medborgare får numera vård utanför sjukhuset. Kommunernas ansvar kommer troligtvis att öka även framgent och sektorn tar en allt större del av den kommunala ekonomin i anspråk. Redan idag finns obalanser mellan tillgängliga ekonomiska ramar och vårdbehov. Den omställning som genomförs i hela vårdkedjan, genom dels i form av Nära vård och utvecklingsarbetet "framtidens vård och omsorg i hemmet ingår" är förutsättningar för att möta framtidens utmaningar. Samtidigt pågår en omställning inom socialtjänsten utifrån ny lagstiftning och förändrade samhällsutmaningar. Linköping behöver utveckla en hållbar socialtjänst och hitta lösningar på viktiga framtidsfrågor såsom en utmanande personal- och kompetensförsörjning, ansträngd ekonomi och en svår samhällsutveckling med kriminalitet i unga åldrar och omfattande desinformation.

Digitalisering

För att möta de utmaningar Linköpings kommun har framför sig behöver kommunen fortsätta på den digitaliseringsresa som påbörjats. Det behöver skapas förutsättningar för att förvaltningarna ska kunna genomföra den hållbara omställning som är absolut nödvändig för att klara det kommunala uppdraget framåt. Det finns ökade förväntningar på digitala tjänster och lösningar i samhället, och kommunen måste erbjuda en effektiv och uppskattad service till invånare och näringsliv. Möjligheterna att kunna använda datadrivna tjänster och AI för att skapa nytta för verksamheten kräver att tillgången till relevant data är säkerställd, och att den kan delas effektivt både inom och utanför kommunen. En handlingsplan kopplad till program för digital transformation har tagits fram. Handlingsplanen är utgångspunkten för det kommungemensamma utvecklingsarbetet och skapar förutsättningar för att verksamheten ska höja sin digitala förmåga och därigenom nå sina mål och att invånare och näringsliv ska få sina behov uppfyllda. Nämnderna ska prioritera och avsätta resurser för att genomföra åtgärder så att Linköpings kommun samlat kan nå den position som uttrycks för 2025 i handlingsplanen för digital transformation:

- Digitalisering har blivit en integrerad del av kommunens systematiska kvalitetsarbete inom verksamheten. Verksamheten prioriterar och utvecklar digitala initiativ med externa perspektiv i åtanke och i samverkan med andra aktörer.
- Kommunens målarkitektur har börjat påverka beslutsprocesser kring digitalisering och IT-styrning. IT- och informationssäkerhetsarbete är en naturlig del av vårt systematiska kvalitetsarbete.
- Verksamheten driver sin utveckling med ansatsen digitalt först, involverar användare och fokuserar på innovativ utveckling. För att uppnå våra önskade effekter används förändringsledning och kvalitetssäkring.
- Kommunen har nu integrerat vår samlade förmåga att hantera data som en värdefull resurs i våra förvaltningar. Alla förändringar, inklusive nyutveckling och avveckling, utgår från beslutad målarkitektur och gemensamma informationsmodeller. Förmågan att genomföra datadrivna initiativ är etablerad och resultatet av ökad informationsdelning både internt och externt syns redan.

Därför ska ett särskilt fokus läggas på följande områden för budgetåret 2025:

- Systematiskt kvalitets- och utvecklingsarbete
- Succesivt införande av Mitt Linköping
- Bygga förmågan datadriven verksamhet
- Informations- och it-säkerhet

Personal- och kompetensförsörjning

Ett ständigt pågående arbete behövs för att öka kommunens förutsättningar att attrahera, utveckla och behålla medarbetare. Insatser som behöver prioriteras är kompetens- och karriärutveckling, satsningar i arbetsmiljön, åtgärder för ett förlängt arbetsliv, ökad lönespridning och insatser för att stärka chefskapet. Linköpings kommun behöver ha ett stort fokus på att kunna behålla medarbetare och fånga upp orsaker till att medarbetare väljer att avsluta sin anställning. Goda arbetsmiljöer gör Linköpings kommun till en attraktiv arbetsgivare. Ett främjande arbetsmiljöarbete utifrån kunskapen om friskfaktorer ska bedrivas och tidiga signaler på ohälsa ska fångas upp och omhändertas. Utmaningen med att bemanna verksamheterna påverkar arbetsmiljön och sjukskrivningarna negativt. Sjukskrivningar i sin tur leder till ytterligare utmaningar med att lösa bemanningen. Arbetet med att minska den arbetsrelaterade sjukfrånvaron är således en viktig pusselbit för att lösa kompetensförsörjningen.

I ett ekonomiskt utmanande läge med en demografi där både barnafödandet och inflyttningen är lägre än i tidigare prognoser kommer kommunens arbete med kompetensförsörjning behöva bli mer träffsäkert och differentierat. Det gäller att kunna gasa och bromsa samtidigt. Där vissa verksamheter kommer ha ett fortsatt stort rekryteringsbehov, kommer andra behöva vara mer återhållsamma. Ett arbete med omställning är nödvändigt för att kunna möta framtida kompetensbehov och använda kompetensen rätt. Oavsett kommer det vara fortsatt viktigt att arbeta för att vara en attraktiv arbetsgivare för att kompetenta, välutbildade kandidater ska välja Linköpings kommun som arbetsgivare och välja att arbeta kvar inom kommunen.

Många som börjar arbeta i kommunen kommer att vara unga, utbildade och stå långt ifrån arbetsmarknaden. Det kommer att krävas omfattande insatser med såväl bemanning och rekrytering som introduktion, kompetensutveckling och språkutveckling. Dessa processer behöver samordnas och organiseras så att resurser kan nyttjas på ett ändamålsenligt sätt. Kedjan mellan arbetsmarknadsansättning och ordinarie anställning behöver stärkas. Kravställningen vid rekryteringar kan ibland behöva omprövas och fokusera mer på potentialen hos en person snarare än på tidigare erfarenhet eller formella meriter. Kommunens kompetensförsörjning behöver lösas på fler sätt än enbart genom nyrekrytering. Exempelvis behöver fler medarbetare arbeta heltid och fler behöver arbeta längre. Den kompetens som finns behöver användas på rätt sätt. Vissa arbetsuppgifter behöver nya yrkesgrupper utföra och vissa arbetsuppgifter kan frigöras, automatiseras eller utföras på annat sätt genom ökad digitalisering.

Komplexa samhällsutmaningar kräver nya arbetssätt och nya samverkansformer. Chefer, medarbetare och stödfunktioner behöver kroka arm för att tillsammans lösa kompetensförsörjningsutmaningen. Det behövs arbetsgrupper som har modet att tänka nytt, som vågar driva på förändring och som genom utveckling av verksamheten skapar nya sätt att arbeta. En nyckel för att det ska kunna ske är att det finns chefer och ledare som kan driva förändringar och att det finns en systematik för det nödvändiga arbetet med digitalisering, innovation och förändringsledning.

Strategiska utvecklingsuppdrag

Strategiska utvecklingsuppdrag är särskilda uppdrag som kompletterar de strategiska utvecklingsområdena. Utöver de strategiska utvecklingsuppdrag som getts till nämnderna under mandatperioden i budget ska nedanstående uppdrag omhändertas i berörda nämnders internbudgetar och förvaltningsarnas verksamhetsplaner. De strategiska utvecklingsuppdragen följs upp i delårsrapporter, verksamhetsberättelse och årsredovisning.

Målområde Ekonomi

Nämndspecifika

1. Kommunstyrelsen ska se över om kommunens resursfördelningsmodell kan omfatta bygg- och miljönämnden avseende bostadsanpassning, samhällsbyggnadsnämnden avseende färdtjänst och överförmyndarnämnden.

Målområde Verksamhet

Nämndspecifika

2. Överförmyndarnämnden ska göra en översyn av riktlinjer för fastställande av arvode och ersättning till ställföreträdare med syfte att främja förutsägbarhet och rättssäkerhet. I uppdraget ingår att se över rekryteringen av ställföreträdare.
3. Kommunstyrelsen ska utreda hur ett effektiviseringspolitiskt råd med syfte att värdera kommunens arbete med att åstadkomma en effektivare organisation kan utformas och ta fram förslag för eventuellt inrättande.
4. Samhällsbyggnadsnämnden ska utreda hur restidskvoten inom tätorten kan kortas till max 2,0 gällande kollektivtrafik och max 1,5 gällande cykel.

Prioriterade styrdokument

De politiska styrdokumenterna nedan ska nämnderna särskilt prioritera under kommande budgetperiod. Styrdokumenterna ska omhändertas av nämnderna och förvaltningarna i internbudget, verksamhetsplaner och basuppdrag.

- Arbetsmarknadsprogram - Alla behövs. Alla bidrar.
- Klimat- och energiprogram med handlingsplan
- Linköpings kommuns handlingsplan för klimatanpassning (under revidering)
- Program för trygghetsskapande och brottsförebyggande arbete i Linköpings kommun
- Näringslivsprogram, Hållbar näringslivsutveckling för framtidsstaden Linköping
- Program för digital transformation

Budgetramar för åren 2025–2030 samt finansiering

Budget för 2025 med plan för 2026–2030 utgår från den plan för kommunens samlade ekonomi samt budgetramar för nämnderna som kommunfullmäktige fastställde den 13 juni 2023 när de beslutade om budget för 2024 med plan för 2025–2029. I beslut om Tilläggsbudget 2024 i kommunfullmäktige den 21 november 2023 togs inga beslut om förändringar i ramarna för kommande år, utan dessa poster är istället inarbetade i denna budget.

Kommunen beräknas omsätta cirka 13 miljarder kronor 2025. Enligt kommunallagen ska budgeten upprättas så att intäkterna överstiger kostnaderna. I budgeten för år 2025 med plan för 2026–2030 är resultatet positivt.

För 2024 är Linköpings skattesats 20,20 procent och i underlaget till budgeten beräknas den vara oförändrad även för åren 2025–2030.

Jämfört med den plan för 2025 som fullmäktige fastställde i juni 2023 innebär prognoserna från Sveriges kommuner och regioner (SKR) under året totalt sett förbättrade skatteintäkter, samt en lägre uppräkning av pris- och lön. Pensionskostnader ligger något högre än tidigare plan för 2025, men det är fortfarande en markant minskning jämfört mot budgeterade pensionskostnader för 2024.

I budget för 2024 fanns för plan 2025 ofördelade kostnadsreduceringar om 28 mnkr. Behovet av dessa har försvunnit främst kopplat till högre skatteunderlagsprognos och ett ökat finansnetto. Inte heller för planperioden 2026 till 2030 finns några ofördelade kostnadsreduceringar.

Resursfördelning för demografiska förändringar innebär minskade resurser till skolan där antalet barn minskar, samt mer resurser till äldreomsorgen då kommunen får fler äldre. Både på kort och lång sikt bygger budgeten på att denna omställning kan genomföras.

Inför 2025 genomförs satsningar inom ett flertal områden, där de största posterna består av 35 mnkr till ökad bemanning inom förskola, 15 mnkr till elever inom grundskolan med särskilt behov och 30 mnkr till förstärkt grundbemanning inom äldreomsorg. Inom social- och omsorgsnämndens verksamheter avsätts totalt 50 mnkr till bland annat fortsatta satsningar på brottsförebyggande arbete bland ungdomar, två nya gruppbofästelser samt stärkt bemanning och nära socialtjänst.

Utöver detta avsätts resurser till bland annat ökad IT-säkerhet, Ostlänken, bostadsanpassningsbidrag, färdtjänst och för bättre språkutveckling inom förskolan. Satsningar sker även inom SFI, yrkesutbildning och för introduktionsprogrammet inom gymnasieskolan. De geografiska utskotten förstärks, klimatanslag införs och medel avsätts till upphandling reserverad för idéburna organisationer av öppen verksamhet för de som behöver stöd som ej omfattas av LSS eller arbetsmarknadsåtgärder.

I tabellen nedan redovisas i en förenklad resultaträkning hur kommunens kostnader och intäkter fördelas.

Förenklad resultaträkning, mnkr

	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029	Plan 2030
Nämndernas nettoramar	-11 322	-11 479	-11 511	-11 541	-11 594	-11 659
Pensionsenheten exkl. finansiella poster	-101	-101	-101	-101	-101	-101
Intern finansiering	104	-171	-513	-868	-1 237	-1 621
Skatteintäkter, utjämning, generella statsbidrag	10 962	11 367	11 791	12 248	12 637	13 108
Finansnetto	453	462	448	431	420	406
Budgeterat resultat	96	78	115	170	125	134

Skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning

I budgeten beräknas skattesatsen vara oförändrad för planperioden, det vill säga 20,20 procent.

Skatteintäkter inklusive generella statsbidrag och utjämning mellan Sveriges kommuner utgör drygt 80 procent av kommunens intäkter. Den samlade nettointäkten för skatt, utjämning, statsbidrag och den kommunala fastighetsavgiften beräknas till cirka 11 miljarder kronor för 2025. Det motsvarar en ökning med 3,3 procent jämfört med budgeten för år 2024. Skatteintäkter och utjämning har beräknats utifrån befolkningsprognosen som kommunstyrelsen behandlade våren 2024 och som utgör underlag för kommunens planering. Nämnderna använder samma befolkningsprognos för sina beräkningar när de gör internbudget.

Skatteberäkningarna i planen för åren 2025–2029 som kommunfullmäktige fastställde den 13 juni 2023 var beräknad utifrån Sveriges kommuner och regioner (SKR) skatteunderlagsprognos den 27 april 2023. Därefter har SKR:s skatteunderlagsprognoser förbättrats främst kopplad till statens beslut i höstpropositionen att öka statsbidraget, vilket för Linköpings kommun innebar drygt 110 mnkr om året. Men med den nya befolkningsprognosen som Linköpings kommun tog fram under våren 2024 innebar detta minskade skatteintäkter. Den sammanlagda förbättringen jämfört med den plan som fullmäktige fastställde juni 2023 beräknas därför till 55 mnkr för 2025.

I diagrammet nedan redovisas utvecklingen för kommunens skatteintäkter, generella statsbidrag (regleringsbidraget) och utjämning mellan Sveriges kommuner. Av diagrammet framgår att kommunens egna skatteintäkter är den största intäktsposten. Kommunens egna skatteintäkter beräknas till cirka 9,4 miljarder kronor för 2025. Inkomstutjämningen som utgår från antalet invånare beräknas till strax under 1,6 miljarder kronor. Linköpings skatteintäkter påverkas endast marginellt av de egna invånarnas skattekraft (de beskattningsbara förvärvsinkomsterna).

För vissa kommunala verksamheter varierar kostnaden väsentligt utifrån strukturella olikheter som exempelvis åldersstrukturen och invånarnas sociala bakgrund därför finns det en kostnadsutjämning som ska utjämna för strukturella kostnadsskillnader mellan Sveriges kommuner. Linköping har en gynnsam demografisk struktur och betalar därför en avgift till kostnadsutjämningen. Det samlade beloppet som omfördelas mellan Sveriges kommuner ökar bland annat på grund av fler äldre. Linköping har jämfört med riket en låg andel äldre vilket innebär att Linköpings avgift ökar kommande år. Avgiften för 2025 till kostnadsutjämningen beräknas till 0,6 miljarder kronor. Tillsammans med LSS-utjämningen motsvarar detta sammantaget cirka 1,6 kronor/procent i utdebitering.

Utvecklingen för kommunens skatteintäkter 2024–2031, generella statsbidrag och utjämning tkr

Finansnetto

Kommunens finansiella intäkter utgörs av utdelning från kommunens bolag, intäkter från kommunens placeringar samt övriga finansiella intäkter i form av inlåningsränta och ränteintäkter/avgifter från bolagen. Linköpings kommun har relativt stora placeringsinnehav som marknadsvärderas vilket kan orsaka stora differenser mellan åren. De finansiella kostnaderna utgörs av räntekostnader till investeringar, basbeloppsberäkning och räntekostnad på pensionsförpliktelser samt inlåningsränta till de kommunala bolagen.

Finansiella intäkter

I finansnettot ingår utdelning från de kommunala bolagen och Kommuninvest. Kommuninvest förväntas ge en utdelning på 3 procent baserat på insatskapitalet. Utdelningen uppgår till 6 mnkr.

I budgeten för 2025 uppgår utdelningen från Linköpings Stadshus till 270 mnkr där 40 mnkr är en tillfällig utdelning. Största delen är utdelning från Tekniska verken. Enligt utdelningspolicyn ska Tekniska verken ge en utdelning till ägaren Linköpings stadshus om 30 procent efter finansiella poster med ett golv på 200 mnkr.

Intäkter för flygplatsen från Linköping Stadshus AB ligger oförändrat på 45 mnkr, vilket är i nivå med att täcka kostnaden kommunen har för flygplatsen.

Enligt lagen om allmännyttiga kommunala bostadsaktiebolag kan en värdeöverföring göras från ett allmännyttigt kommunalt bostadsaktiebolag till ägaren under vissa givna förutsättningar. Utdelningen redovisas som en finansiell intäkt och ingår i det budgeterade finansnettot. Linköpings kommun kommer i enlighet med lagen att använda utdelningen till åtgärder som främjar integration och social sammanhållning eller tillgodoser bostadsbehovet för personer för vilka kommunen har ett särskilt ansvar. Fullmäktige beslutar om den planerade användningen av bostadspolitiska medel från Stångåstaden när de beslutar om budgeten. Till 2025 är beloppet oförändrat på 100 mnkr.

Linköpings kommun har tre placeringsportföljer. Placeringsportföljerna förväntas ge en avkastning på 5 procent under en långtidsperiod. Med hänsyn till inflation om cirka 2 procent 2025 och framåt förväntas placeringsportföljerna ge en realiserad avkastning på cirka 3 procent baserat på portföljernas marknadsvärden. Detta kan dock variera mellan åren beroende på marknadsvärdet på placeringsportföljerna. Totalt uppgår intäkter från placeringarna i finansnettot till 164 mnkr.

Införandet av internbank påverkar kommunens finansiella intäkter för kommande år. Kommunkoncernens lån kommer stå i kommunens namn och all ränta för upplåning som avser de kommunala bolagen kommer att faktureras till bolagen. Kommunen kommer även ta en avgift för utlåningen vilket blir en intäkt hos kommunen. I budgeten och planen för övriga finansiella intäkter ingår även inlåningsränta. Budgeten baseras på aktuellt banksaldo för december 2023 samt en styrränta på 2 procent.

Finansiella kostnader

Under 2023 fattades beslutet att införa internbank inom Linköpings kommun. Det innebär att all upplåning inom kommunkoncernen kommer tas upp i kommunens namn. Detta kommer ha en stor påverkan på kommunens räntekostnader i och med att skuldvolymen ökar, samtidigt som intäkterna ökar med samma nivå. Den totalt lägre räntekostnaden inom kommunkoncernen kommer bolagen tillgodo.

Budget för 2025 samt plan för 2026–2030 är baserad på kommunkoncernen totala skuldvolym december 2023 som uppgick till 15 151 mnkr samt nyupplåning för kommunen för framtida investeringar. Beräkningarna för framtida räntekostnader för lånen utgår från lånets egenskaper, en marginal samt marknadens förväntningar om framtida räntor, den så kallade implicita räntekurvan. Koncernens räntederivat är även beaktade.

I budgeten finns även medräknad kostnad för inlåningsränta till bolagen. Inlåningsräntan betalas till de kommunala bolagens konto och blir en kostnad för kommunen i och med att kommunen står som ägare till cashpoolen. Inlåningsräntan är baserad på aktuell likvid december 2023 samt en styrränta om 2 procent för kommande år.

Kommunens finansiella kostnad för pensionsförpliktelse påverkas av inflationen då prisbasbeloppet ska följa inflationen. Prisbasbeloppet används för värdesäkring för pensionerna och i och med att inflationen förväntas gå ner kommande år är beloppet inte lika högt som tidigare år.

Specifikation av budget för finansnettot, mnkr

	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029	Plan 2030
Utdelning	421	381	381	381	381	381
<i>varav Kommuninvest</i>	6	6	6	6	6	6
<i>varav utdelning från Linköpings Stadshus AB</i>	270	230	230	230	230	230
<i>varav finansiell intäkt för flygplatsen</i>	45	45	45	45	45	45
<i>varav bostadspolitiska medel (AB Stångåstaden)</i>	100	100	100	100	100	100
Placeringar (utdelning)	164	164	164	164	164	164
<i>varav medelsförvaltning</i>	96	96	96	96	96	96
<i>varav pensionsmedelsplaceringar</i>	63	63	63	63	63	63
<i>varav övriga delar av placeringar</i>	5	5	5	5	5	5
Övriga finansiella intäkter	266	282	296	311	323	332
Finansiella intäkter	851	827	841	856	868	877
Finansiell kostnad för kommunens pensionsförpliktelse (inkl räntekostnad och basbeloppsuppräknings)	-162	-106	-107	-114	-114	-114
Övriga finansiella kostnader (inkl räntekostnader)	-236	-259	-286	-311	-334	-357
Finansiella kostnader	-398	-365	-393	-425	-448	-471
Summa finansnetto	453	462	448	431	420	406

Marknadsvärderingen av kommunens placeringar i redovisningen kan innebära stora budgetavvikelser. Vid beräkning av det lagreglerade balanskravsresultatet exkluderas dock effekterna av marknadsvärderingen av kommunens placeringar vilket innebär att balanskravsresultat inte påverkas. Även kommunens olika finansiella kostnader är en osäker faktor, framförallt kopplat till räntekostnader. Denna post påverkas både av räntenivåer och storlek på kommunens lån.

Pensionsenheten

För att täcka årets intjänande av pensionskostnader görs ett påslag på lönekostnaden för respektive verksamhet, vilket innebär att den nyintjänade pensionen finansieras inom respektive nämnds budgetramar. Detta ger en intern intäkt i form av kalkylerad pensionskostnad hos den centrala pensionsenheten som för år 2025 beräknas till 363 mnkr. Därutöver har pensionsenheten en budgetram för att finansiera förändring av tidigare intjänad pensionsavsättning. Det nya pensionsavtalet som trädde i kraft 2023 innebar en kostnadsökning på cirka 100 mnkr årligen. Prisbasbeloppet används för värdesäkring av pensionerna, där prognostiserat prisbasbelopp i budget 2025 ligger på 3 procent.

Intern finansiering

Den interna räntan är beräknad för att matcha Linköpings genomsnittliga räntekostnad för kommunens externa upplåning och har ingen nettopåverkan på budgeten. Varje år förslår SKR en interntjänstenivå, men varje kommun rekommenderas att interntjänsten ska beräknas utifrån kommunens egna upplåningskostnader. SKR:s föreslagna interntjänstenivå för 2025 (cirkulär 24:13) ligger kvar på 2,5 procent, vilket är samma nivå som föreslagen interntjänstenivå för 2024 (cirkulär 23:05).

Linköpings kommun använder sig inte av SKR:s föreslagna interntjänstenivå men utgår däremot från SKR:s prognosmaterial när bedömning genomförs, fast utifrån kommunens egna förutsättningar. Detta tillsammans med den samlade bedömningen av bankernas prognostiserade inflationsnivåer och vad det normalt innebär för Linköpings kommuns räntnivåer, så är bedömningen att genomsnittliga räntekostnad för den externa upplåning och därmed även interntjänsten hamnar på en nivå av 2,0 procent för 2025, vilket innebär oförändrad nivå jämfört med 2024. Ökad interntjänstenivå är ett nollsummespel för nämnderna, den ökade kostnaden för ränta hanteras inom finansnettot.

Inom intern finansiering finns för planperioden 2026 till 2030 reserv för pris- och lönekomensation som budgeteras som en central reserv istället för inom nämndernas budgetar. Reserven baseras på prognoser från SKR.

Inom intern finansiering finns budgeterat för kostnadsreduceringar på 10 mnkr. Dessa är riktade mot kostnadsreducerande åtgärder för central administration inom förvaltningarna. I samband med att åtgärderna kommer fördelas per förvaltning, sker en teknisk justering med sänkt ram för berörd nämnd och motsvarande höjd ram för intern finansiering. Samtliga 10 mnkr kommer fördelas ut genom sänkt ram för nämnderna och hela summan kommer att justeras till noll för intern finansiering.

Under eget kapital finns en resultatutjämningsreserv (RUR) om 300 mnkr som kan användas för att vid behov kunna utjämna intäkter över en konjunkturcykel. Enligt Linköpings kommuns riktlinjer får resultatutjämningsreserven uppgå till högst 5 procent av skatteintäkterna, kommunalekonomisk utjämning och generella statsbidrag, vilket motsvarar cirka 500 mnkr. Det lägsta av antingen årets resultat eller årets resultat efter balanskravsjusteringar används vid bedömning av om reservering till resultatutjämningsreserv får göras enligt 11 kap. 14 § kommunallagen. Reservering av medel till resultatutjämningsreserven beslutas i samband med att årsredovisningen behandlas i kommunfullmäktige.

Under 2024 kommer beslut tas i fullmäktige huruvida resultatreserv (RER) kommer att införas i enlighet med den nya lag om "En effektiv ekonomistyrning i kommuner och regioner" som beslutades i riksdagen den 25 oktober 2023.

Nämndernas budgetramar

Sveriges kommuner och regioner (SKR) underlag för uppräknings av pris och lön är lägre jämfört med den plan för 2025 som fullmäktige fastställde i juni 2023. SKR beräknar i prognosen den 26 april 2024 att priserna ökar med 1,6 procent och lönerna med 3,5 procent för 2025. Nämndernas budgetramar för 2025 räknas upp utifrån SKR:s prognos.

Kommunen har en modell för resursfördelning för demografiska förändringar för verksamheter där fördelning för demografiska förändringar bygger på kostnadsutjämnningen mellan Sveriges kommuner. Vård- och äldreomsorgsnämndens, barn- och ungdomsnämndens samt bildningsnämndens ramar har i budget för 2025 med plan för 2026–2030 justerats enligt demografiska förändringar utifrån den befolkningsprognos som kommunstyrelsen behandlar våren 2024.

Nämndernas ramar har justerats för riksdagsbeslut som påverkar kommunens verksamhet med den kompensation som kommunen får i det kommunövergripande generella statsbidraget (regleringsbidraget) enligt finansieringsprincipen.

Nämndernas budgetramar har i budgetunderlaget för år 2025 sammantaget ökat med 4,9 procent jämfört med budget 2024.

Nämndernas internbudgetar

Varje generation ska bära sina kostnader och alla verksamheter ska drivas på ett ändamålsenligt och kostnadseffektivt sätt, vilket kräver stort ansvarstagande och god budgetdisciplin. Kommunfullmäktige beslutar om budget med ekonomiska ramar för nämnderna. I internbudgetarna redovisar nämnderna hur de planerar att arbeta under budgetperioden för att uppnå den politiska viljeinriktningen. Detta görs inom ramen för av kommunfullmäktige anvisade ekonomiska ramar. Vid konflikt mellan mål och medel gäller medlen.

Nämndens ekonomiska ram är en nettoram där nämnden får prioritera utifrån reglemente, uppdrag och politisk viljeinriktning. Nämnderna kan skapa utrymme för förändringar genom att omprioritera inom ram. I en föränderlig värld är det omöjligt att förutse alla händelser. För att uppnå en ekonomi i balans krävs budgeterade reserver och handlingsberedskap för väntade och oväntade händelser vilket är särskilt angeläget i rådande ekonomiska läge. Nämndernas budgetreserv bör anpassas till osäkerhetsfaktorerna inom respektive verksamhet.

Inom Linköpings kommun är decentraliserad styrning en bärande princip för såväl den politiska organisationen som förvaltningsorganisationen. Kommunfullmäktige, kommunstyrelsen och nämnderna ska sträva efter att delegera, eller på annat sätt överlämna, de beslut som inte enligt lag, förordning eller annan statlig styrning måste fattas av dem. På samma sätt ska förvaltningarna sträva efter att fatta beslut så långt ut i organisationen som möjligt.

Förändringar som ingår i budget för 2025 med plan för åren 2026–2030

Den budget som fullmäktige fastställde för åren 2024 med plan för 2025–2029 utgör grunden för nämndernas ekonomiska ramar för åren 2025–2029. I tabellerna nedan redovisas förändringar av nämndernas budgetramar jämfört med den plan som kommunfullmäktige fastställde den 13 juni 2023.

- Budgetramarna räknas upp med 253 mnkr till 2025 års pris- och lönenivå.
- Nämndernas ramar har justerats för riksdagsbeslut som påverkar kommunens verksamhet med den kompensation som kommunen får eller lämnar enligt finansieringsprincipen, för 2025 är det en nettominskning med 6 mnkr.
- Vård- och äldreomsorgsnämndens, barn- och ungdomsnämndens samt bildningsnämndens ramar har justerats för demografiska förändringar.
- Summan av omfördelningar mellan nämnderna blir noll.
- Förändringar utifrån politiska beslut och avtal efter att kommunfullmäktige beslutade om planen den 13 juni 2023, tillsammans med politiska satsningar, uppgår för år 2025 till 217 mnkr.

Beräkning av budgetramar för nämndernas verksamhet

Budgetramarna för nämndernas verksamhet är nettoramar. Pris- och lönekomensationer för år 2025 ingår i nämndernas budgetramar. Pris- och löneuppräkningsramar för kommande år budgeteras som en central reserv. Nämndernas beräkningar i internbudgeterna ska därför ske i 2025 års pris- och lönenivå för samtliga år i planperioden.

Indexuppräkning för pris, 12 månader 2025–2030	1,6 procent
Indexuppräkning för lön, 9 månader 2025 och 12 månader 2026–2030	3,5 procent
Indexuppräkning för pris och lön totalt	2,3 procent (helår 3,0 procent)
PO-pålägg för inkomster under 7,5 inkomstbasbelopp	39,29 procent
PO-pålägg för inkomster över 7,5 inkomstbasbelopp	39,14 procent
Internränta	2,0 procent

Resursfördelning för demografiska förändringar

Kommunen har en modell för resursfördelning för demografiska förändringar för verksamheter där populationen för respektive "ersättningsgrupp" är så stor att enhetliga ersättningsschabloner med enkelhet kan användas och efterfrågan av verksamhet har ett starkt och tydligt samband med åldersdemografin. Modellen för resursfördelning för demografiska förändringar bygger på kostnadsutjämnningen mellan Sveriges kommuner. Det är en generell resursfördelning för demografiska förändringar för verksamheterna förskola, fritidshem, grundskola, gymnasieskola samt äldreomsorg. Modellen bygger på invånarantalet enligt kommunens befolkningsprognos och ersättningsbeloppen i kostnadsutjämnningen mellan Sveriges kommuner. Förändringar av de aktuella verksamheterna kopplade till förändrat antal invånare i nämndens aktuella åldersgrupper ingår i nämndernas ramar. Resursfördelningsmodellen överensstämmer med kommunens styrmodell beträffande decentralisering och kommunens budgetprocess med mer rambudgetering och mindre detaljbudgetering.

Resursfördelningen för demografiska förändringar syftar till att förbättra nämnders planeringsförutsättningar genom att fördela ekonomiska resurser på basis av förändringarna av antalet invånare i de aktuella åldersgrupperna. Det innebär att berörda nämnder kan förutsäga vilka ekonomiska resurser som finns även vid förändringar av antal invånare i de olika åldersgrupperna. En nämnd kan för ett specifikt år få såväl ökade som minskade resurser då antal invånare i respektive åldersgrupp ständigt förändras.

När budgeten fastställs fördelas en del av resurserna utifrån förändringar av antal invånare i de aktuella åldersgrupperna. Vård- och äldreomsorgsnämndens, barn- och ungdomsnämndens samt bildningsnämndens ramar har i budget för 2025 med plan för 2026–2030 justerats enligt nedan för demografiska förändringar utifrån den befolkningsprognos som kommunstyrelsen behandlade våren 2024. På grund av färre invånare i barn- och ungdomsnämndens åldersgrupper minskar nämndens budgetram kopplat till demografi och av omvända anledning ökar vård- och äldreomsorgsnämndens ram. Specifikation för respektive år samt förändringar jämfört med den plan kommunfullmäktige fastställde den 13 juni 2023 för respektive år framgår av tabell nästa sida.

Akkumulerade förändringar av nämndernas budgetramar jämfört med budget 2023, mnkr

	Budget 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029	Plan 2030
Barn- och ungdomsnämnden	-51	-104	-150	-188	-222	-250	-270
Bildningsnämnden	12	22	35	41	44	43	42
Vård- och äldreomsorgsnämnden	54	120	187	249	310	374	434
Summa förändring resursfördelning jämfört med 2023	15	38	73	101	132	167	206

Befolkningsförändringarna i de aktuella åldersgrupperna enligt prognosen från våren 2024 avviker från tidigare prognoser vilket innebär att berörda nämnders ramar justerats. Jämfört med år 2024 så utökas nämndernas budgetramar för 2025, vilket dock är 44 mnkr mindre än tidigare plan för 2025. Se även avsnittet "Demografiska förutsättningar" tidigare i dokumentet.

Justering av nämndernas ramar för demografiska förändringar jämfört med den plan kommunfullmäktige fastställde den 13 juni 2023 för respektive år, mnkr

Befolkningsprognos mars 2024, belopp enl SKR februari 2024	Budget 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029	Plan 2030
Barn- och ungdomsnämnden							
Förändring mellan år 2023–2024	-51	-51	-51	-51	-51	-51	-51
Förändring mellan år 2024–2025		-53	-53	-53	-53	-53	-53
Förändring mellan år 2025–2026			-46	-46	-46	-46	-46
Förändring mellan år 2026–2027				-38	-38	-38	-38
Förändring mellan år 2027–2028					-34	-34	-34
Förändring mellan år 2028–2029						-28	-28
Förändring mellan år 2029–2030							-21
Summa	-51	-104	-150	-188	-222	-250	-270
Förändring som ingår i planen för respektive år enl. KF 13 juni 2023	-30	-67	-104	-131	-156	-179	-179
Förändring jämfört med vad som redan ingår i barn- och ungdomsnämndens ram	-21	-37	-45	-57	-66	-70	-91
Bildningsnämnden							
Förändring mellan år 2023–2024	12	12	12	12	12	12	12
Förändring mellan år 2024–2025		11	11	11	11	11	11
Förändring mellan år 2025–2026			12	12	12	12	12
Förändring mellan år 2026–2027				6	6	6	6
Förändring mellan år 2027–2028					3	3	3
Förändring mellan år 2028–2029						-1	-1
Förändring mellan år 2029–2030							-1
Summa	12	22	35	41	44	43	42
Förändring som ingår i planen för respektive år enl. KF 13 juni 2023	16	32	47	54	59	61	61
Förändring jämfört med vad som redan ingår i bildningsnämndens ram	-4	-9	-12	-13	-15	-17	-18
Vård- och äldreomsorgsnämnden							
Förändring mellan år 2023–2024	54	54	54	54	54	54	54
Förändring mellan år 2024–2025		66	66	66	66	66	66
Förändring mellan år 2025–2026			68	68	68	68	68
Förändring mellan år 2026–2027				61	61	61	61
Förändring mellan år 2027–2028					62	62	62
Förändring mellan år 2028–2029						64	64
Förändring mellan år 2029–2030							60
Summa	54	120	187	249	310	374	434
Förändring som ingår i planen för respektive år enl. KF 13 juni 2023	55	118	182	242	302	366	366
Förändring jämfört med vad som redan ingår i vård- och äldreomsorgsnämndens ram*	-1	2	5	7	8	59	120
Summa förändring resursfördelning jämfört med 2023	15	38	73	101	132	167	206
Förändring mellan åren		24	34	29	31	35	39
Summa förändring jämfört med vad som redan ingår i nämndernas ramar enligt den plan som KF fastställde den 13 juni 2023	-26	-44	-53	-64	-73	-28	10

*Vård- och äldreomsorgsnämnden justeras upp med 51 mnkr för åren 2029 och 2030 utifrån en justerad beräkning från 2024 års resursfördelning för demografiska förändringar.

Omfördelningar mellan nämndernas budgetramar

Sammantaget är nettoförändringen av omfördelningarna mellan nämndernas budgetramar noll.

Omfördelningar mellan nämndernas ramar, mnkr

	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029	Plan 2030
Bevakningstjänst	3,8	3,8	3,8	3,8	3,8	3,8
Pilot för stoppa delade turer	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0
Jurist	-0,8	-0,8	-0,8	-0,8	-0,8	-0,8
Utförardirektör (omorganisation 2024)	1,7	1,7	1,7	1,7	1,7	1,7
Summa kommunstyrelsen	-0,3	-0,3	-0,3	-0,3	-0,3	-0,3
FoU enhet (omorganisation 2024)	-2,9	-2,9	-2,9	-2,9	-2,9	-2,9
Pilot för stoppa delade turer	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0
Utförardirektör (omorganisation 2024)	-0,8	-0,8	-0,8	-0,8	-0,8	-0,8
Bevakningstjänst	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1
Stabskostnader (omorganisation 2024)	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0
HR-specialist (omorganisation 2024)	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8
Summa vård- och äldreomsorgsnämnden	-3,1	-3,1	-3,1	-3,1	-3,1	-3,1
Jurist	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8
FoU enhet (omorganisation 2024)	2,9	2,9	2,9	2,9	2,9	2,9
Utförardirektör (omorganisation 2024)	-0,8	-0,8	-0,8	-0,8	-0,8	-0,8
Bevakningstjänst	-0,7	-0,7	-0,7	-0,7	-0,7	-0,7
Stabskostnader (omorganisation 2024)	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0
HR-specialist (omorganisation 2024)	-0,8	-0,8	-0,8	-0,8	-0,8	-0,8
Summa social- och omsorgsnämnden	6,4	6,4	6,4	6,4	6,4	6,4
Bevakningstjänst	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1
Summa arbetsmarknadsnämnden	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1
Bevakningstjänst	-1,3	-1,3	-1,3	-1,3	-1,3	-1,3
Summa barn- och ungdomsnämnden	-1,3	-1,3	-1,3	-1,3	-1,3	-1,3
Bevakningstjänst	-0,4	-0,4	-0,4	-0,4	-0,4	-0,4
Summa bildningsnämnden	-0,4	-0,4	-0,4	-0,4	-0,4	-0,4
Bevakningstjänst	-0,7	-0,7	-0,7	-0,7	-0,7	-0,7
Summa kultur- och fritidsnämnden	-0,7	-0,7	-0,7	-0,7	-0,7	-0,7
Bevakningstjänst	-0,4	-0,4	-0,4	-0,4	-0,4	-0,4
Summa samhällsbyggnadsnämnden	-0,4	-0,4	-0,4	-0,4	-0,4	-0,4
Summa omfördelningar	0	0	0	0	0	0

Justeringar av nämndernas budgetramar utifrån finansieringsprincipen

Nämndernas ramar har justerats för riksdagsbeslut som påverkar kommunens verksamhet med den kompensation som kommunen får eller lämnar i det kommunövergripande generella statsbidraget (regeringsbidraget) enligt finansieringsprincipen. Underlag för detta finns att tillgå i SKR:s cirkulär 23:40.

Justeringar av nämndernas budgetramar utifrån finansieringsprincipen, mnkr

	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029	Plan 2030
Barn- och ungdomsnämnden	-7	-1	9	9	9	9
Bildningsnämnden	0	-1	-1	-1	-1	-1
Social- och omsorgsnämnden	0	-3	-3	-3	-3	-3
Arbetsmarknadsnämnden	1	1	1	1	1	1
Summa justeringar finansieringsprincipen	-6	-4	7	7	7	7

Förändringar av nämndernas budgetramar

Förändringar av nämndernas budgetramar utifrån politiska beslut eller avtal efter att kommunfullmäktige den 13 juni 2023 beslutade om budget för 2024 med plan för 2025–2029, tillsammans med politiska satsningar.

Förändringar av nämndernas budgetramar, mnkr

	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029	Plan 2030
Förstärkning av geografiska utskott	1	1	1	1	1	1
Summa kommunfullmäktige	1	1	1	1	1	1
Förstärkt IT-säkerhet	12	10	10	10	10	10
Ostlänken, plankostnader	25,6	36,8	22,5	5,5		
Införande av klimatanslag	2	2	2	2	2	2
Summa kommunstyrelsen	39,6	48,8	34,5	17,5	12	12
Höjd grundbemanning	30	30	30	30	30	30
Summa vård- och äldreomsorgsnämnden	30	30	30	30	30	30
HVB barn och unga	4,5	5	3			
Brottsförebyggande arbetet bland ungdomar	20	20	20	20	20	20
Upphandling reserverad för idéburna organisationer av öppen verksamhet för de som behöver stöd som ej omfattas av LSS eller arbetsmarknadsåtgärder	5	10	10	10	10	10
Två nya gruppbofästigheter	13,5	13,5	13,5	13,5	13,5	13,5
Nära socialtjänst och förstärkt bemanning	6,5	6,5	6,5	6,5	6,5	6,5
Summa social- och omsorgsnämnden	49,5	55	53	50	50	50
Satsning på yrkesutbildningar och SFI	7	7	7	7	7	7
Fler handledare	3	3	3	3	3	3
Summa arbetsmarknadsnämnden	10	10	10	10	10	10
Rekrytering av ställföreträdare	1	1	1	1	1	1
Summa överförmyndarnämnden	1	1	1	1	1	1
Bättre språkutveckling, förskola	2	2	2	2	2	2
Bemanning förskola	35	35	35	35	35	35
Bättre stöd till elever med särskilda behov	15	15	15	15	15	15
Summa barn- och ungdomsnämnden	52	52	52	52	52	52
Särskilt stöd till elever	5	5	5	5	5	5
Summa bildningsnämnden	5	5	5	5	5	5
Förbättrad ungdomsverksamhet och läsfrämjande arbete	5	5	5	5	5	5
Summa kultur- och fritidsnämnden	5	5	5	5	5	5
Bostadsanpassningsbidrag	4,5	4,5	4,5	4,5	4,5	4,5
Förstärkning av LOS-arbetet	1	1	1	1	1	1
Summa bygg- och miljönämnden	5,5	5,5	5,5	5,5	5,5	5,5
Medborgarbudget	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
Ostlänken	2,8	2,8	3,5	4	4,2	4,2
Färdtjänst	10	10	10	10	10	10
Summa samhällsbyggnadsnämnden	14,3	14,3	15,0	15,5	15,7	15,7
Summa politiska satsningar	213	228	212	193	187	187

	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029	Plan 2030
Partistöd	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Summa kommunfullmäktige	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Medlemsbidrag RTÖG	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8
LINGIS	2	2	2	2	2	2
Summa kommunstyrelsen	2,8	2,8	2,8	2,8	2,8	2,8
Teknisk justering, Ullevileden	-15					
Driftkostnader tillkommande ytor	2,5	3,9	5,3	6,7	8,2	9,6
Kapitalkostnader ökade investeringsvolymen	8	17	31	47	67	90
Summa samhällsbyggnadsnämnden	-4,5	20,9	36,3	53,7	75,2	99,6
Justeringar utifrån avtal och politiska beslut	-1	24	40	57	78	103
Kommunstyrelsen	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
Vård- och äldreomsorgsnämnden	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4
Social- och omsorgsnämnden	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
Arbetsmarknadsnämnden	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Barn- och ungdomsnämnden	2,6	2,6	2,6	2,6	2,6	2,6
Bildningsnämnden	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Kultur- och fritidsnämnden	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7
Bygg- och miljönämnden	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Samhällsbyggnadsnämnden	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Justering för hyressänkning från Lejonfastigheter från 2024, som hanteras som ökad utdelning från 2025	5	5	5	5	5	5
Summa förändrade ramar	217	257	256	254	271	295

Investeringar och exploatering

Kommunens nettoinvesteringar har under senare år kraftigt överstigit avskrivningskostnaderna. Kommunens totala investeringsram för år 2025 uppgår till 803 mnkr varav 150 mnkr avser Ullevileden och 75 mnkr per år för markreserv, denna investering faller dock inte ut årligen utan när möjlighet till köp av mark infaller. Köp överstigande 75 mnkr kräver separat beslut.

Kommunen styr i första hand på driftbudgeten och grundregeln är att nämnderna ska klara att finansiera ränta, avskrivning och driftkostnader för de investeringar som genomförs inom nämndens budgetram. Kommunens långsiktiga utrymme i driftbudgeten styr nivån på investeringarna och lokalförhyrningarna.

Samhällsbyggnadsnämndens har i budgeten fått en utökad budget med 8 mnkr för klara kapitalkostnaderna inom nämndens ram. I planen får samhällsbyggnadsnämnden också kompensation för ökade kostnader för drift- och kapitalkostnader för Ullevileden. I planen finns också en investering i Tinnis, när Tinnis är färdigbyggt uppskattas den årliga driftskostnaden till mellan 30 och 50 mnkr. Under planperioden kan det också bli aktuellt med en utbyggnad av Staby trafikplats. Utbyggnaden kommer att innebära att Linköpings kommun behöver bidra med medfinansiering till Trafikverket.

I samband med internbudgetarbetet uppdaterar nämnderna sina planer för de kommande tio åren avseende investeringar och lokalförhyrningar med tillhörande driftkostnader. Syftet är att förbättra planering, prioritering och samordning av nämndernas lokalförsörjningsplaner på kort och lång sikt samt att i övrigt bedriva en långsiktig planering.

Avskrivningarna finansierar större delen av reinvesteringarna. För att kunna finansiera övriga investeringar med egna medel bör kommande års budgeterade resultat vara positivt. Investeringarna leder också till ökade driftskostnader som nämnderna måste hantera inom sina budgetramar.

Investeringar kan finansieras med avskrivningar, egna medel, positiva resultat eller lån.

- Avskrivningarna finansierar större delen av kommunens reinvesteringar.
- Investeringar i fastigheter och stora anläggningar som är långsiktiga som till exempel simhallen och Ullevileden kan lånefinansieras då kommande generationer kommer att nyttja dom under många år och mark normalt inte förlorar i värde.
- Exploateringsinvesteringar finansieras med intäkter från exploateringsverksamheten.
- För att kunna finansiera övriga investeringar med egna medel bör kommande års budgeterade resultat vara positivt.

Investeringsramar och finansiering av investeringarna, mnkr

	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029	Plan 2030
Nettoinvesteringar	803	846	726	930	953	974
Finansiering						
Resultat	96	78	115	170	125	134
Avskrivningar	320	325	330	330	330	330
Kassaflöde från exploateringsverksamhet	217	150	195	143	144	134
Summa finansiering	633	553	640	643	599	598
Nya externa lån	170	293	86	287	354	376
Total låneskuld	1 270	1 562	1 648	1 935	2 289	2 665
Självfinansieringsgrad	79%	65%	88%	69%	63%	61%

Självfinansieringsgrad är ett nyckeltal som visar i vilken utsträckning en organisation kan finansiera årets investeringar med medel som uppstått i verksamheten. Självfinansieringsgrad beräknas som årets resultat plus avskrivningar i relation till kommunens nettoinvesteringar. En självfinansiering under 100 procent av årets investeringar skapar ett nyupplåningsbehov.

Linköpings kommun hade 1 100 mnkr i lån per den sista december 2023. Under perioden 2025–2030 uppgår lånebehovet till knappt 1 600 mnkr enligt tabellen. Genomförandegraden av investeringar har under perioden 2015–2023 varit 77 procent. Om genomförandegraden är på samma nivå under perioden 2025–2030 uppgår lånebehovet till cirka 500 mnkr.

Lejonfastigheter har ansvar för kommunens investeringar i verksamhetslokaler. Det innebär att Lejonfastigheter budgeterar kommunens investeringar och de nämnder som hyr in lokaler bär kostnaden för lokalhyran. Förändringar i demografin har under senaste åren gett snabba och kraftiga förändringar i nämndernas lokalbehov vilket påverkat kommunens samlade lokalbehov. Den lägre befolkningsutvecklingen får stor påverkan på barn- och ungdomsnämndens lokalplanering.

Exploateringsverksamheten

Exploateringsverksamheten budgeteras med ett överskott om 78 mnkr per år i budget 2025 med plan för 2026–2030. Intäkterna i ett exploateringsprojekt redovisas sedan år 2020 i samband med försäljning av mark. Tidigare periodiserades intäkterna över tid. Denna förändring innebär att överskott uppstår vid försäljning men de tillhörande investeringarna belastar kommunens resultat under investeringens livslängd.

Resultaträkning för budget 2025 med plan 2026–2030

mnkr	Bokslut 2023	Budget 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029	Plan 2030
Verksamhetens intäkter	2 048	1 950	1 970	2 000	2 030	2 060	2 090	2 110
Verksamhetens kostnader	-12 407	-12 693	-13 047	-13 504	-13 903	-14 318	-14 770	-15 239
Jämförelsestörande post exploatering	76	78	78	78	78	78	78	78
Avskrivningar	-277	-315	-320	-325	-330	-330	-330	-330
Verksamhetens nettokostnader	-10 560	-10 980	-11 319	-11 751	-12 125	-12 509	-12 932	-13 380
Skatteintäkter	8 853	8 955	9 378	9 786	10 196	10 661	11 062	11 529
Generella statsbidrag och utjämning	1 113	1 346	1 246	1 240	1 252	1 240	1 225	1 227
Kommunal fastighetsavgift	310	314	337	340	343	346	349	352
Summa skatteintäkter och utjämning	10 276	10 615	10 962	11 367	11 791	12 248	12 637	13 108
Verksamhetens resultat	-284	-365	-357	-384	-334	-261	-295	-272
Finansiella intäkter	1 064	671	851	827	841	856	868	877
Finansiella kostnader	-213	-306	-398	-365	-393	-425	-448	-471
Jämförelsestörande finansiella poster	-197	0	0	0	0	0	0	0
Finansnetto	654	365	453	462	448	431	420	406
Resultat efter finansiella poster	370	0	96	78	115	170	125	134
lanspråkstagande av resultatutjämningsreserv (RUR)	0	0	0	0	0	0	0	0
ÅRETS RESULTAT	370	0	96	78	115	170	125	134

Skatteintäkterna är beräknade enligt SKR:s prognos för skatteunderlagets utveckling den 26 april 2024 samt med hänsyn tagen till befolkningsprognos från våren 2024.

Budgetramar för nämnderna 2025 med plan 2026–2030

	Budget 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029	Plan 2030
Kommunfullmäktige	17	18	18	19	18	18	18
Kommunrevisionen	6	6	6	7	6	6	6
Kommunstyrelsen	667	730	748	731	714	710	710
Valnämnden	5	1	6	1	1	6	6
Vård- och äldreomsorgsnämnden	1 810	1 945	2 031	2 094	2 160	2 224	2 286
Social- och omsorgsnämnden	1 801	1 886	1 896	1 891	1 888	1 888	1 888
Arbetsmarknadsnämnden	643	671	674	674	674	674	674
Överförmyndarnämnden	19	21	21	21	21	21	21
Barn- och ungdomsnämnden	3 906	4 010	3 997	3 969	3 934	3 905	3 884
Bildningsnämnden	884	927	946	949	953	952	951
Kultur- och fritidsnämnden	463	491	493	499	496	493	493
Bygg- och miljönämnden	71	79	79	79	79	79	79
Samhällsbyggnadsnämnden	583	615	640	655	674	696	721
Exploatering	-78	-78	-78	-78	-78	-78	-78
Nämndernas nettoramor	10 797	11 322	11 479	11 511	11 541	11 594	11 659
Pensioner, exkl finansiella poster	266	101	101	101	101	101	101
Intern finansiering	-84	-104	171	513	868	1 237	1 621
Verksamhetens nettokostnader	10 980	11 319	11 751	12 125	12 509	12 932	13 380

Nämndernas ramar är beräknade i 2025 års löne- och prisnivå.

Specifikation av förändringar av nämndernas ramar

Nedan redovisas förändringar av nämndernas budgetramar efter att kommunfullmäktige beslutade om budget för 2024 med plan för 2025–2029 den 13 juni 2023.

Specifikation av förändringar av nämndernas ramar i budget för 2025, mnkr

	Plan 2025 enl KF bud- get 2024	Justering demografi	Justering pris och lön	Omfördel- ningar, tekn justeringar	Förändrade ramar	Budget 2025
Kommunfullmäktige	16		0	0	2	18
Kommunens revisorer	6		0	0	0	6
Kommunstyrelsen	674		14	-0	43	730
Valnämnden	1		0	0	0	1
Vård- och äldreomsorgsnämnden	1 869	2	46	-3	30	1 945
Social- och omsorgsnämnden	1 785		44	6	50	1 886
Arbetsmarknadsnämnden	646		14	1	10	671
Överförmyndarnämnden	20		0	0	1	21
Barn- och ungdomsnämnden	3 907	-37	94	-8	55	4 010
Bildningsnämnden	909	-9	22	-0	6	927
Kultur- och fritidsnämnden	477		10	-1	6	491
Bygg- och miljönämnden	71		2	0	6	79
Samhällsbyggnadsnämnden	598		7	-0	10	615
Exploatering	-78		0	0	0	-78
Nämndernas nettoramor	10 902	-44	253	-6	217	11 322

Specifikation av förändringar av nämndernas ramar i budget för 2026, mnkr

	Plan 2026 enl KF bud- get 2024	Justering demografi	Justering pris och lön	Omfördel- ningar, tekn justeringar	Förändrade ramar	Plan 2026
Kommunfullmäktige	16		0	0	2	18
Kommunens revisorer	6		0	0	0	6
Kommunstyrelsen	680		17	-0	52	748
Valnämnden	5		0	0	0	6
Vård- och äldreomsorgsnämnden	1 936	5	63	-3	30	2 031
Social- och omsorgsnämnden	1 780		58	3	55	1 896
Arbetsmarknadsnämnden	646		17	1	10	674
Överförmyndarnämnden	20		1	0	1	21
Barn- och ungdomsnämnden	3 870	-45	121	-3	55	3 997
Bildningsnämnden	925	-12	29	-1	6	946
Kultur- och fritidsnämnden	476		12	-1	6	493
Bygg- och miljönämnden	71		3	0	6	79
Samhällsbyggnadsnämnden	597		9	-0	35	640
Exploatering	-78		0	0	0	-78
Nämndernas nettoramor	10 951	-53	328	-4	257	11 479

Specifikation av förändringar av nämndernas ramar i budget för 2027, mnkr

	Plan 2027 enl KF bud- get 2024	Justering demografi	Justering pris och lön	Omfördel- ningar, tekn justeringar	Förändrade ramar	Plan 2027
Kommunfullmäktige	17		0	0	2	19
Kommunens revisorer	7		0	0	0	7
Kommunstyrelsen	677		16	-0	37	731
Valnämnden	1		0	0	0	1
Vård- och äldreomsorgsnämnden	1 996	7	64	-3	30	2 094
Social- och omsorgsnämnden	1 777		57	3	53	1 891
Arbetsmarknadsnämnden	646		17	1	10	674
Överförmyndarnämnden	20		1	0	1	21
Barn- och ungdomsnämnden	3 844	-57	120	8	55	3 969
Bildningsnämnden	929	-13	29	-1	6	949
Kultur- och fritidsnämnden	482		12	-1	6	499
Bygg- och miljönämnden	71		3	0	6	79
Samhällsbyggnadsnämnden	595		9	-0	51	655
Exploatering	-78		0	0	0	-78
Nämndernas nettoramor	10 983	-64	329	7	256	11 511

Specifikation av förändringar av nämndernas ramar i budget för 2028, mnkr

	Plan 2028 enl KF bud- get 2024	Justering demografi	Justering pris och lön	Omfördel- ningar, tekn justeringar	Förändrade ramar	Plan 2028
Kommunfullmäktige	16		0	0	2	18
Kommunens revisorer	6		0	0	0	6
Kommunstyrelsen	678		16	-0	20	714
Valnämnden	1		0	0	0	1
Vård- och äldreomsorgsnämnden	2 058	8	66	-3	30	2 160
Social- och omsorgsnämnden	1 777		57	3	50	1 888
Arbetsmarknadsnämnden	646		17	1	10	674
Överförmyndarnämnden	20		1	0	1	21
Barn- och ungdomsnämnden	3 819	-66	119	8	55	3 934
Bildningsnämnden	934	-15	29	-1	6	953
Kultur- och fritidsnämnden	479		12	-1	6	496
Bygg- och miljönämnden	71		3	0	6	79
Samhällsbyggnadsnämnden	595		9	-0	69	674
Exploatering	-78		0	0	0	-78
Nämndernas nettoramor	11 023	-73	330	7	254	11 541

Specifikation av förändringar av nämndernas ramar i budget för 2029, mnkr

	Plan 2029 enl KF bud- get 2024	Justering demografi	Justering pris och lön	Omfördel- ningar, tekn justeringar	Förändrade ramar	Plan 2029
Kommunfullmäktige	16		0	0	2	18
Kommunens revisorer	6		0	0	0	6
Kommunstyrelsen	679		16	-0	15	710
Valnämnden	6		0	0	0	6
Vård- och äldreomsorgsnämnden	2 069	59	68	-3	30	2 224
Social- och omsorgsnämnden	1 777		57	3	50	1 888
Arbetsmarknadsnämnden	646		17	1	10	674
Överförmyndarnämnden	20		1	0	1	21
Barn- och ungdomsnämnden	3 795	-70	118	8	55	3 905
Bildningsnämnden	935	-17	29	-1	6	952
Kultur- och fritidsnämnden	476		12	-1	6	493
Bygg- och miljönämnden	71		3	0	6	79
Samhällsbyggnadsnämnden	595		10	-0	91	696
Exploatering	-78		0	0	0	-78
Nämndernas nettoramor	11 015	-28	331	7	271	11 594

Specifikation av förändringar av nämndernas ramar i budget för 2030, mnkr

	Plan 2030=2029 enl KF bud- get 2024	Justering demografi	Justering pris och lön	Omfördel- ningar, tekn justeringar	Förändrade ramar	Plan 2030
Kommunfullmäktige	16		0	0	2	18
Kommunens revisorer	6		0	0	0	6
Kommunstyrelsen	679		16	-0	15	710
Valnämnden	6		0	0	0	6
Vård- och äldreomsorgsnämnden	2 069	120	70	-3	30	2 286
Social- och omsorgsnämnden	1 777		57	3	50	1 888
Arbetsmarknadsnämnden	646		17	1	10	674
Överförmyndarnämnden	20		1	0	1	21
Barn- och ungdomsnämnden	3 795	-91	117	8	55	3 884
Bildningsnämnden	935	-18	29	-1	6	951
Kultur- och fritidsnämnden	476		12	-1	6	493
Bygg- och miljönämnden	71		3	0	6	79
Samhällsbyggnadsnämnden	595		10	-0	115	721
Exploatering	-78		0	0	0	-78
Nämndernas nettoramor	11 015	10	333	7	295	11 659

Investeringsramar för budget 2025 med plan 2026–2030

Mnkr	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029	Plan 2030	Summa
Barn- och ungdomsnämnden	18	18	18	18	18	18	108
Bildningsnämnden	8	8	8	8	8	8	48
Kultur- och fritidsnämnden	13	14	10	20	12	15	83
Vård- och äldreomsorgsnämnden	31	6	4	4	4	4	53
Social- och omsorgsnämnden	8	2	2	2	2	2	19
Arbetsmarknadsnämnden	2	2	2	2	2	2	13
Bygg- och miljönämnden	1	1	1	1	1	1	3
Kommunstyrelsen varav:	171	171	171	171	171	171	1 026
<i>Säkerhet</i>	15	15	15	15	15	15	90
<i>Strategisk markreserv</i>	75	75	75	75	75	75	450
<i>Verksamhetsstöd och service</i>	60	60	60	60	60	60	360
<i>Investering egenägda fastigheter</i>	20	20	20	20	20	20	120
<i>Reinvesteringar och mindre investeringar</i>	1	1	1	1	1	1	6
Samhällsbyggnadsnämnden varav:	552	624	510	704	735	753	3 878
<i>Stora investeringar</i>	203	226	89	294	375	373	1 561
<i>Exploateringsinvesteringar</i>	133	182	206	195	145	165	1 026
<i>Reinvesteringar och mindre investeringar</i>	82	82	82	82	82	82	492
<i>Övriga investeringar</i>	133	133	133	133	133	133	800
Summa	803	846	726	930	953	974	5 231

Tillkommande driftkostnader med anledning av investeringarna ska inrymmas inom det samlade ekonomiska utrymmet i resultaträkningen.

Bilaga 1: Kommunstyrelsens indikatorer för uppföljning av kommunens resultat och utveckling

På en övergripande nivå följs kommunens resultat och utveckling med stöd av indikatorer. Indikatorerna som redovisas nedan speglar viktiga förhållanden för kommunens resultat och utveckling. Indikatorernas främsta syfte är att visa om utvecklingen går i önskvärd riktning och ge underlag för att ompröva kommunfullmäktiges styrning. Det finns i flera fall en fördröjning innan kommunens insatser får ett synligt genomslag i samhället. En bedömning av effekten av kommunfullmäktiges styrning behöver därför göras genom en mer långsiktig analys av utvecklingen i kombination med att följa mer närliggande förändringar, exempelvis i vilken mån åtgärder har genomförts och vilka tidiga effekter åtgärderna anses ha lett till. Senast tillgängliga utfall redovisas i tabellen nedan.

KS-indikator	2019	2020	2021	2022	2023
Årlig befolkningstillväxt	2 017	1 565	911	1 146	731
Flyttningsnetto	1 322	1 106	220	699	412
Pendlingsnetto	10 130	10 224	10 625	10 965	I.U.
Nyföretagande (nyföretagarbarometern, Bolagsverket)	824	894	977	933	I.U.
Andel UF-företagande (%)	28,1	32,9	30,8	32,6	30,9
Andel mikro, små och medelstora företag som lämnar anbud i upphandlingar (%)	I.U.	Mikro 14 Små 29 Medel 20 Stor 33	Mikro 21 Små 27 Medel 20 Stor 28 Okänt 4	Mikro 25 Små 30 Medel 18 Stor 23 Okänt 4	Mikro 17 Små 32 Medel 21 Stor 16 Okänt 14
Antal påbörjade bostäder i nybyggda hus	1 373	754	1 123	714	741
Antal färdigställda bostäder i nybyggda hus	896	1 515	957	1 312	952
Andel arbetslösa och i program, 16–65 år, (%) av arbetskraften					
Mars	5,8	6,3	7,0	5,9	5,7
Oktober	6,1	7,3	6,4	5,9	5,7
Andel arbetslösa och i program, 18–24 år, (%) av arbetskraften					
Mars	6,3	8,1	8,9	7,3	6,9
Oktober	7,5	9,6	8,0	7,7	7,3
Andel arbetslösa och i program, utrikes födda, (%) av arbetskraften					
Mars	18,6	19,2	20,0	18,4	16,8
Oktober	19,3	21,5	19,4	17,8	16,9
Invånare som någon gång under året erhållit ekonomiskt bistånd, andel (%) av befolkningen	4,9	4,8	4,7	4,4	I.U.
Elever i åk 9 som är behöriga till yrkesprogram, kommunala skolor, andel (%)	80,2	82,8	84,7	83,5	85,3
Resultat vid avslut i kommunens arbetsmarknadsverksamhet, deltagare som börjat arbeta eller studera, andel (%)	48	40	44	33	I.U.
Utsläpp till luft av växthusgaser totalt, ton CO2-ekv/inv.	4,20	4,05	4,14	I.U.	I.U.

Bilaga 2: Nämndmål i målområde Medarbetare

I budget för 2025 med plan för 2026–2030 fastställer kommunfullmäktige kommunövergripande mål inom fem målområden: samhälle, medborgare, ekonomi, verksamhet och medarbetare. Med utgångspunkt i de kommunövergripande målen och övriga riktlinjer beslutar nämnderna under hösten om nämndmål och nämndindikatorer för nämndens verksamhet.

Enligt kommunens reglemente beslutar kommunstyrelsen, utifrån rollen som arbetsgivare, om nämndmål för samtliga nämnder i målområdet medarbetare. Utifrån nämndmålen ska förvaltningschef fastställa nämndindikatorer, vilka inarbetas i nämndernas internbudget. Nämndindikatorerna följs upp i delårsrapporter, verksamhetsberättelser och årsredovisning samt följs inom kommunstyrelsens uppsiktsplikt. Nämndindikatorerna som anges nedan är obligatoriska, dessa ska utgöra nämndindikatorer hos samtliga nämnder/förvaltningar. Utöver dessa kan förvaltningarna lägga till ytterligare nämndindikatorer utifrån prioritering.

I tabellen nedan anges nämndmål för 2025–2030 och obligatoriska nämndindikatorer.

Kommunövergripande mål	Nämndmål	Nämndindikator
Linköpings kommun är en attraktiv arbetsgivare med en hållbar kompetensförsörjning	Goda arbetsplatser <i>Varje medarbetare känner arbetsglädje och stolthet samt har inflytande och möjlighet att utvecklas.</i>	Total sjukfrånvaro (%)
		Män
		Kvinnor
		Hållbart medarbetarengagemang (HME)
		Män
		Kvinnor
	Hållbart chef- och ledarskap <i>Kommunens chefer är engagerade och har modet att tänka och göra på nya sätt för att utveckla medarbetare och verksamheter mot uppsatta mål.</i>	Andel nyanställda kvar i organisationen (%)
		Antal medarbetare per 1:a linjens chef
	Nya vägar för kompetensförsörjning <i>Nya arbetssätt för att attrahera, utveckla och behålla medarbetare är under ständig utveckling liksom nya sätt att organisera och utföra arbetet för att kunna lösa kompetensförsörjningsutmaningen.</i>	Chefindex
		Avgångsålder pension
		Män
		Kvinnor
Andel heltidsanställningar (%)		
Män		
Kvinnor		
Personalavgångar externt (%)		
Män		
Kvinnor		